Datganiad Polisi Hapchwarae

DEDDF HAPCHWARAE 2005

2026 – 2029 Drafft ar gyfer ymgynghoriad

CYNGOR GWYNEDD COUNCIL

CYNNWYS

1. Cyflwyniad......1
1.1 Cefndir......1
1.2 Daearyddiaeth Cyngor Gwynedd......2
1.3 Y Broses Ymgynghori......2
2. Sgôp a Graddau......3
3. Amcanion Trwyddedu......5
3.1 Amcan 1: Atal Hapchwarae rhag bod yn ffynhonnell Trosedd ac Anhrefn......6
3.2 Amcan 2: Sicrhau bod Hapchwarae'n cael ei gynnal mewn ffordd Deg ac Agored......7
3.3 Amcan 3: Amddiffyn Plant a Phobl Fregus eraill......8
4. Deddfwriaeth a Pholisïau......9
4.1 Deddfwriaeth......9
4.2 Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu......10
5. Dirprwyo, y Pwyllgor Trwyddedu a Gwneud Penderfyniadau......11
5.1 Dirprwyo......11
5.2 Y Pwyllgor Trwyddedu......12
5.3 Gwneud Penderfyniadau......13
6. Egwyddorion Cyffredinol......14
6.1 Awdurdod Cymwys ar gyfer amddiffyn plant rhag niwed......14
6.2 Partïon â Diddordeb......15
6.3 Cyfnewid Gwybodaeth......15
6.4 Archwilio a Chamau Troseddol......16
7. Y Broses Drwyddedu......18
7.1 Ceisiadau......18
7.2 Cyflafareddu......19
7.3 Amodau......20
7.4 Adolygiadau......21
8. Safonau Lleol......23
8.1 Trwyddedau Eiddo......23
8.2 Rhybuddion......27
8.3 Hawlenni......28
8.4 Cofrestriadau......31
8.5 Asesiadau Risg Lleol......32
9. Cwynion yn erbyn Eiddo Trwyddedig......33
10. Gwybodaeth Bellach......34
10.1 Peiriannau Hapchwarae......34
10.2 Y Gofrestr Trwyddedu......35
10.3 Cronfa Ddata o Gofnodion Eiddo......35
Atodiad A: Proffil Ardal Leol o Wynedd......36
Atodiad B: Rhestr Termau......43
Atodiad C: Dirprwyo Gwneud Penderfyniadau......47
Atodiad D: Crynodeb o Beiriannau Hapchwarae......49

1. CYFLWYNIAD

1.1 CEFNDIR

1.1.1 O dan ddarpariaethau Deddf Hapchwarae 2005, Cyngor Gwynedd yw'r **Awdurdod Trwyddedu** (a chyfeirir ato yn y ddogfen hon fel “yr awdurdod trwyddedu”) sydd yn gyfrifol am roi Trwyddedau Eiddo, Rhybuddion, Hawlenni a Chofrestriadau hapchwarae yn sir Gwynedd.

1.1.2 Mae Deddf Hapchwarae 2003 (“y Ddeddf”) yn gofyn i awdurdod trwyddedu baratoi a chyhoeddi datganiad polisi trwyddedu (“y polisi”) bob tair blynedd o leiaf. Llunnir y polisi hwn o dan Adran 349 y Ddeddf ac yn unol â’r 'Canllawiau i Awdurdodau Lleol' a gyhoeddir gan y Comisiwn Hapchwarae o dan Adran 25 y ddeddf ("y Canllaw").

1.1.3 Mae’r awdurdod trwyddedu wedi’i rwymo gan y Ddeddf ac unrhyw reoliadau o dan y Ddeddf. Rhaid i’r awdurdod trwyddedu roi sylw i Ganllawiau ac Amodau'r Drwydded a'r Codau Ymarfer (Cyll) a gyhoeddir gan y Comisiwn Hapchwarae (Adran 153). Os yw'r awdurdod trwyddedu yn pennu ei fod yn briodol, gall wyro oddi wrth y Canllawiau os oes ganddo reswm da dros wneud hynny ac os yw’n gallu rhoi rhesymau llawn.

1.1.4 Mabwysiadwyd y polisi gan Gyngor Gwynedd ar **XXXX** wedi iddo ystyried y sylwadau a dderbyniwyd gan y sawl yr ymgynghorwyd â hwy. Bydd y polisi yn dod i rym o'r dyddiad hwn ac yn aros mewn grym hyd nes y pennir bod angen adolygiad statudol neu arall a phroses ymgynghori. Bydd yr awdurdod trwyddedu yn parhau i adolygu’r polisi gan wneud unrhyw newidiadau y mae'n ystyried eu bod yn briodol i gefnogi’r amcanion trwyddedu. Cyhoeddir unrhyw welliannau ar ffurf datganiad polisi newydd neu, os yw’n briodol, drwy gyhoeddi’r gwelliant.

1.1.5 Fel arfer, bydd y polisi’n berthnasol i benderfyniad ar unrhyw gais a wnaethpwyd ar ôl y dyddiad pan benderfynodd yr awdurdod trwyddedu wneud y polisïau hyn yn weithredol, beth bynnag oedd dyddiad cyflwyno'r cais.

1.1.6 Cyflwynir egwyddorion y polisi yn y blychau tywyll.

1.1.7 Dylid darllen yr Atodiadau ynghyd â'r polisi hwn er nad ydynt yn rhan o'r polisi ac fe ellir eu diweddaru unrhyw bryd.

1.2 DAEARYDDIAETH CYNGOR GWYNEDD

1.2.1 Mae sir Gwynedd yng ngogledd-orllewin Cymru ac mae cyfrifiad 2021 yn dangos fod ganddi boblogaeth o 117,400, ac yn cwmpasu ardal o 2548 km sg . Mae gan Wynedd 301km o arfordir ac yno hefyd saif mynydd uchaf Cymru a Lloegr, sef yr Wyddfa, sy'n 3,560 troedfedd. Mae rhan helaeth o'i harwynebedd y tu mewn i ffin Parc Cenedlaethol Eryri, sy'n ategu prydferthwch yr ardal. Ceir map a phroffil o'r ardal yn **Atodiad A**.

1.2.2 Mae'r diwydiant hamdden a thwristiaeth yng Ngwynedd yn cyfrannu'n helaeth at yr economi leol. Mae dros saith miliwn o dwristiaid ac ymwelwyr yn cael eu denu i Wynedd bob blwyddyn.

1.2.3 Yng Ngwynedd mae dros 250 eiddo wedi'u hawdurdodi trwy drwydded eiddo, rhybudd neu hawlen o dan Ddeddf Hapchwarae 2005.

1.2.4 Mae Gwynedd yn cynnwys ardaloedd bychan sydd oddi fewn I'r 10% o ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru ar gyfer rhai dangosyddion megis iechyd a diogelwch cymunedol. Mae rhai heriau economaidd lleol yn cynnwys -

- Cyfartaledd incwm is ac cyfradd uwch o waith rhan amser a thymhorol
- 24.6% o blant yn byw mewn tlodi cymharol , uwch na’r cyfartaledd o 18.9% ar gyfer Cymru (ONS, 2024)

1.3 Y BROSES YMGYNGHORI

1.3.1 Roedd Datganiad drafft y Polisi Trwyddedu yn destun ymgynghoriad ffurfiol gyda:

- Gwasanaeth Heddlu Gogledd Cymru;
- Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru;
- Cynrychiolwyr deiliaid yr amrywiol drwyddedau eiddo yn yr Ardal fydd yn cael eu heffeithio gan y polisi hwn;
- Personau neu fusnesau sy'n debygol o gael eu heffeithio gan hapchwarae trwyddedig yn yr Ardal.
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr , Cyfarwyddiaeth Iechyd Cyhoeddus

1.3.2 Cafodd y Datganiad Polisi Trwyddedu drafft ei hysbysebu hefyd ac roedd ar gael i'w archwilio ar wefan yr awdurdod trwyddedu, ac mewn swyddfeydd cyngor a llyfrgelloedd am gyfnod o ddeuddeg wythnos yn unol â gofynion y Ddeddf.

1.3.3 Fe wnaeth yr awdurdod trwyddedu, gan roi ystyriaeth gyflawn i'r Canllawiau, roi pwys priodol i farn y sawl yr ymgynghorwyd â nhw. Wrth bennu pa bwys i roi i'r sylwadau, ystyriodd yr awdurdod trwyddedu:

- pwy wnaeth y sylw (beth yw eu harbenigedd neu ddiddordeb)

- faint o bobl eraill sydd wedi mynegi'r un farn neu farn debyg
- pa mor berthnasol yw'r sylwadau i faterion y dylai'r awdurdod trwyddedu eu cynnwys yn y datganiad polisi.

2. SGÔP A GRADDAU

2.0.1 Diben y datganiad polisi trwyddedu hwn yw amlinellu'r egwyddorion y bydd yr awdurdod trwyddedu'n eu rhoi ar waith wrth fynd i'r afael â'i swyddogaeth trwyddedu e.e. wrth reoleiddio'r gweithgareddau hapchwarae yn unol â thelerau'r Ddeddf. Cyfeirir at y Ddeddf er dibenion dealltwriaeth ond ni fwriedir iddi fod yn grynodeb syml o'r gyfraith.

2.0.2 Mae'r Ddeddf yn diffinio **Hapchwarae** fel:-

2.0.3 **Hapchwarae** - sy'n golygu chwarae 'gêm hap' am wobr. Mae 'gêm hap' yn cynnwys gêm sydd ag elfen o hap a sgìl, gêm sy'n cynnwys elfen o hap fedr gael ei diddymu gan lefel uchel o sgìl, a gêm sy'n cael ei chyflwyno fel un ag elfen o hap, ond nid yw'n cynnwys unrhyw chwaraeon.

2.0.4 **Betio** - yn golygu gwneud neu dderbyn bet ar ganlyniad ras, cystadleuaeth, neu unrhyw ddigwyddiad arall; y tebygolrwydd o unrhyw beth yn digwydd neu'n peidio â digwydd; neu os yw rhywbeth yn wir ai peidio.

2.0.5 **Cymryd rhan mewn loteri** - yn golygu talu i gymryd rhan mewn trefniant ble caiff un wobr neu fwy ei chyflwyno trwy broses sy'n llwyr ddibynnol ar hap.

Ceir rhestr o'r termau a ddefnyddir yn y Ddeddf a'r polisi hwn yn **Atodiad B**.

2.0.6 Mae'n drosedd o dan Adran 33 y Ddeddf i ddarparu cyfleusterau ar gyfer Hapchwarae oni bai bod eithriad wedi cael ei wneud un unol â'r Ddeddf.

2.0.7 Y mathau o awdurdodaeth sy'n rhaid eu rheoli o dan Ddeddf yr awdurdod trwyddedu yw:-

- Trwyddedau Eiddo
- Rhybuddion Defnydd Dros Dro
- Rhybuddion Defnydd Achlysurol
- Hawlenni sy'n ofynnol o dan y Ddeddf; a
- Chofrestriadau fel sy'n ofynnol o dan y Ddeddf.

2.0.8 Mae'r polisi hwn yn ymwneud â'r holl drwyddedau, rhybuddion, caniatâd a chofrestriadau eiddo sy'n cael eu cynnwys yn rhinwedd y Ddeddf, sef: -

- Trwyddedau Eiddo
    - Casinos;
    - Eiddo Bingo;
    - Eiddo Betio;
    - Traciau (*safle ble mae rasys neu ddigwyddiadau chwaraeon eraill yn*

    cael eu cynnal);
    - Canolfannau Hapchwarae i Oedolion;
    - Canolfannau Adloniant Teulu Trwyddedig;
- Rhybuddion
    - Rhybuddion Defnydd Dros Dro
    - Rhybuddion Defnydd Achlysurol
- Hawlenni
    - Hawlenni Peiriannau Hapchwarae Canolfan Adloniant Teulu;
    - Hawlenni Clybiau Hapchwarae;
    - Hawlenni Clwb Peiriannau Hapchwarae;
    - Hawlenni Peiriannau Hapchwarae i eiddo â thrwydded Alcohol;
    - Hawlenni Hapchwarae am Wobrau;
- Cofrestriadau
    - Cofrestru loteri Cymdeithasau Bychain.

3. AMCANION TRWYDDEDU

3.0.1 Wrth ymgymryd â'i swyddogaethau o dan y Ddeddf, dylai'r awdurdod trwyddedu geisio hyrwyddo'r tri amcan trwyddedu a gynhwysir yn y Ddeddf. Y tri amcan yw:

- atal hapchwarae rhag bod yn ffynhonnell trosedd ac anhrefn, rhag bod yn gysylltiedig â throsedd neu anhrefn, neu rhag cael ei ddefnyddio i gefnogi trosedd;
- sicrhau bod hapchwarae'n cael ei gynnal mewn ffordd deg ac agored; ac
- amddiffyn plant a phobl fregus eraill rhag cael eu niweidio neu eu hecsbloetio gan hapchwarae.

3.1 AMCAN 1: ATAL HAPCHWARAE RHAG BOD YN FFYNHONNELL TROSEDD AC ANHREFN

3.1.1 Bydd yr awdurdod trwyddedu, wrth bennu ceisiadau, yn ystyried a fydd caniatáu trwydded eiddo yn peri cynnydd mewn trosedd ac anhrefn.

3.1.2 Mae Canllawiau ar gyfer awdurdodau lleol yn nodi "y bwriedir i anhrefn olygu gweithgarwch sy'n fwy difrifol ac aflonyddgar na niwsans. Mae'r ffactorau y dylid eu hystyried wrth benderfynu a oedd aflonyddwch yn ddigon difrifol i gael ei gyfrif yn anhrefn ai peidio yn cynnwys: pa un ai a oedd angen cymorth yr heddlu ai peidio, a pha mor fygythiol oedd yr ymddygiad i'r sawl a'i gwelodd neu a'i clywodd." Mae'r awdurdod trwyddedu'n cytuno â'r datganiad hwn.

3.1.3 Anogir ymgeiswyr i drafod y gweithdrefnau atal trosedd yn eu heiddo ynghyd a mesurau lleihau niwed o hapchwarae gyda Swyddogion Trwyddedu eu hawdurdod trwyddedu ac Heddlu Gogledd Cymru cyn gwneud cais ffurfiol.

3.1.4 O ystyried y ceisiadau am drwydded, bydd yr awdurdod trwyddedu'n ystyried yr hyn a ganlyn yn arbennig:

- Dyluniad a gosodiad yr eiddo;
- Yr hyfforddiant ar fesurau atal troseddu a roddir i staff ac sy'n addas ar gyfer yr eiddo hwnnw;
- Nodweddion diogelwch ffisegol a osodwyd ar yr eiddo. Gall hyn gynnwys materion megis lleoliad y tiliau neu safon y TCC sydd wedi ei osod;
- Ble mae eiddo yn ddibynnol ar gyfyngiadau oedran, bod gweithdrefnau wedi eu sefydlu i gynnal gwiriadau oedran;
- Tebygolrwydd y cyfyd unrhyw drais, neu broblem trefn gyhoeddus neu gadw trefn os rhoddir y drwydded.
- Diweddariad perthnasol am dueddiadau troseddol lleol gan Heddlu Gogledd

Cymru/Partneriaeth Diogelwch Cymunedol

- Ystyried effaith trosedd a gysylltir a hapchwarae ar ddiogelwch cymunedol.
- Yr angen i arddangos ymarferion rheolaethol cryf a hyfforddiant staff er mwyn mynd i'r afael ar broblemau trosedd ac anrhefn.
- Yr Asesiad Risg sydd wedi ei gwblhau ar gyfer yr eiddo penodol

3.2 AMCAN 2: SICRHAU BOD HAPCHWARAE'N CAEL EI GYNNAL MEWN FFORDD DEG AC AGORED

3.2.1 Yn gyffredinol, ni fyddai'r Comisiwn yn disgwyl i awdurdodau trwyddedu ymgymryd â sicrhau bod hapchwarae'n cael ei gynnal mewn ffordd deg ac agored gan mai mater naill ai i reolwyr y busnes hapchwarae ydyw, ac yn hynny o beth yn ddarostyngedig i'r Drwydded Weithredu, neu fe fydd yn ymwneud ag addasrwydd a gweithredoedd unigolyn, gan felly fod yn ddarostyngedig i'r Drwydded Bersonol. Cyfrifoldeb y Comisiwn Hapchwarae yw'r ddwy drwydded.

3.3 AMCAN 3: AMDDIFFYN PLANT A PHOBL FREGUS ERAILL

3.3.1 Gydag eithriadau cyfyngedig, nid oes caniatâd i blant a phobl ifanc fynd i eiddo sydd wedi'i drwyddedu ar gyfer hapchwarae ac sy'n amgylchedd i oedolion yn unig.

3.3.2 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n ceisio cyfyngu'r hysbysebu ar gyfer eiddo fel bod plant ddim yn cael eu targedu gan gynnyrch hapchwarae a bod y cynnyrch ddim ychwaith yn cael ei hysbysebu mewn ffordd sy'n ei gwneud yn arbennig o ddeniadol i blant.

3.3.3 Bydd yr awdurdod trwyddedu’n ymgynghori â'r Adran Gwasanaethau Cymdeithasol ac Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar unrhyw gais sy'n dangos y gallai pryderon godi yn sgil mynediad i blant neu bobl fregus , a phobl digartref.

3.3.4 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n barnu rhinweddau pob cais yn unigol cyn penderfynu a ddylid gosod amodau i amddiffyn plant neu bobl fregus ar eiddo o gategori penodol ai peidio. Gall pobl fregus gynnwys pobl sydd yn profi problemau iechyd meddwl, unigolion sy’n wynebu caledi ariannol, dibyniaeth, neu eithrio cymdeithasol Gall hyn gynnwys gofynion megis:

- Goruchwylio mynedfeydd;
- Gwahanu'r ardaloedd hapchwarae oddi wrth yr ardaloedd sy'n cael eu mynychu gan blant;

- Prawf oedran –
  - Defnydd cofnodion gwrthod i gofnodi methiant gwiriad prawf hunaniaeth oed
  - Arwyddion amlwg yn hysbysu polisi prawf oedran
  - Defnydd nodiadau atgoffa ar y till i atgoffa staff i weithredu ‘r polisi prawf oedran
- Goruchwylio peiriannau hapchwarae mewn eiddo hapchwarae-benodol sydd ddim ar gyfer oedolion.
- Ystyried agosrwydd a crynhoad o eiddo hapchwarae, ac os yn agos i ysgolion, cyfleusterau i’r ifanc neu wasanaethau , neu yn agos i hwbiau cymunedol neu wasanaethau triniaethau
- Hyfforddiant staff i gynnwys materion alcohol a chyffuriau
- Hyrwyddo gwasanaethau cefnogi ar gyfer cyfarch niwed drwy hapchwarae sydd ar gael yn lleol a cenedlaethol er enghraifft –
  - Gweithredu cynllun hunan - eithriad (GAMSTOP)
  - Cadw cofnodion o gynlluniau hunan – eithrio
  - Darparu llyfrynnau gwybodaeth/posteri/dolenni gwefannau/ rhifau ffon llinell gymorth
- Monitro ardaloedd allanol am arwyddion o fregusrwydd cwsmeriaid , er enghraifft - defnydd alcohol a chyffuriau, arwyddion o ddigartrefedd; cardota, plant yn ymgasglu tu allan, neu cwsmeriaid yn cael eu gadael allan heb warchodaeth
- Cefnogi cyfeiriadau Diogelu lle mae pryderon yn cael eu hadnabod
- Cadw cofnodion lle mae staff yn bryderus fod ymddygiad cwsmer yn awgrymu fod problem Gamblo.
- Lle mae hynny yn berthnasol , cael cyfarfodydd rheolaidd gyda staff i drafod ac adnabod materion lle mae bregusrwydd yn lleol.
- Systemau cefnogi staff effeithiol
- Atal gosod peiriannau dosbarthu arian parod ATM ar yr eiddo

3.3.5 Mae Deddf 2005 yn cynnwys Cod Ymddygiad ar fynediad i eiddo casino gan blant a phobl ifanc ac lle mae cais yn cael ei gymeradwyo gan yr Ysgrifennydd Gwladol, fe fydd yr awdurdod trwyddedu'n gweithio'n agos gyda'r heddlu er mwyn sicrhau bod y gyfraith yn cael ei gweithredu'n briodol.

3.3.6 Nid yw'r awdurdod trwyddedu'n ceisio gwahardd grwpiau penodol o oedolion rhag hapchwarae yn yr un ffordd ag y mae'n mynd ati i wahardd plant, ond bydd yn derbyn, am resymau rheolaethol, **bod pobl fregus** yn cynnwys:

- pobl sy'n hapchwarae yn amlach nag y maent yn dymuno gwneud;
- pobl sy'n hapchwarae mwy nag y maent yn medru ei fforddio; a
- phobl nad ydynt yn medru gwneud penderfyniad deallus neu gytbwys ynglŷn â hapchwarae oherwydd anallu meddyliol, alcohol neu gyffuriau.

4. DEDDFWRIAETH A PHOLISÏAU

4.1 DEDDFWRIAETH

4.1.1 Wrth ymgymryd â'i ddyletswyddau trwyddedu yn unol â Deddf Hapchwarae 2005, bydd yr awdurdod trwyddedu yn defnyddio ystod gyflawn o fesurau, gan gynnwys ei reolau cynllunio, a bydd yn rhoi sylw i ddeddfwriaeth, strategaethau a pholisïau a all gael effaith ar hyrwyddo'r amcanion trwyddedu. Mae'r rhain yn cynnwys, ond nid wedi ei cyfyngu i :-

- Deddf Cydraddoldeb 2010
- Adran 17 Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998;
- Deddf Hawliau Dynol 1998;
- Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974;
- Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990;
- Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003;
- Deddf Cysylltiadau Hiliol 1976 (fel y'i diwygiwyd)
- Deddf Trwyddedu 2003
- Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005
- Cod Cydymffurfio Rheoleiddwyr
- Polisi Gorfodaeth Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd, Cyngor Gwynedd
- Cynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Gwynedd
- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- Polisi gorfodaeth Gwarchod y Cyhoedd Cyngor Gwynedd

Nid oes bwriad, fodd bynnag, i'r polisi ddyblygu deddfwriaeth bresennol a threfn reolaethol sydd eisoes yn ymrwymo cyflogwyr a gweithredwyr.

4.2 CYNLLUNIO A RHEOLAETH ADEILADU

4.2.1 Mae cyfundrefnau cynllunio, rheolaeth adeiladu a thrwyddedu yn llwyr ar wahân er mwyn osgoi dyblygu ac aneffeithiolrwydd. Maent yn ymwneud ag ystyried materion sy'n wahanol er yn berthnasol i'w gilydd.

4.2.2 Mae dau Awdurdod Cynllunio Lleol sydd â chyfrifoldebau cynllunio statudol yng Ngwynedd, sef:

Cyngor Gwynedd – sy'n gweithredu yn ardaloedd Arfon, Dwyfor a Meirionnydd sydd y tu allan i Barc Cenedlaethol Eryri.

Parc Cenedlaethol Eryri – sy'n Awdurdod Cynllunio annibynnol ac sy'n gyfrifol am yr ardal gyfan sydd o fewn ei ffiniau.

4.2.3 Mae polisïau cynllunio Cyngor Gwynedd wedi'u nodi yng 'Nghynllun Datblygu

Unedol Gwynedd’ ac yn y ‘Canllawiau Cynllunio Atodol'. Mae polisïau cynllunio Parc Cenedlaethol Eryri wedi’u nodi yng ‘Nghynllun Datblygu Lleol Eryri' ac yn y ‘Canllawiau Cynllunio Atodol'.

4.2.4 Mae’r ddau Awdurdod Cynllunio yn cydweithio wrth fynd ati i baratoi eu cynlluniau eu hunain i:

- ddatblygu polisïau ategol ac sy'n cydweddu,
- sicrhau cynllunio effeithiol a chynaliadwy dros y tymor hir, ac
- uchafu buddion economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol.

4.2.5 Yn gyffredinol, mae caniatâd cynllunio yn awdurdodi math o ddefnydd cyffredinol ar eiddo ac mae trwyddedau yn cael eu rhoi ar gyfer math penodol o weithgaredd. Er enghraifft, gall caniatâd cynllunio ar gyfer defnydd adloniannol roi caniatâd i weithgareddau a allai gael effaith eang ac amrywiol ar yr ardal leol. Mae angen ystyried gwir natur effeithiau'r gweithgareddau penodol a fwriedir gan ymgeisydd am drwydded eiddo pan gaiff cais ei gyflwyno.

4.2.6 Bydd yr awdurdod trwyddedu fel arfer yn disgwyl bod y caniatâd cynllunio priodol wedi'i roi ar gyfer unrhyw eiddo cyn cyflwyno cais trwyddedu. Fodd bynnag, gellir cyflwyno ceisiadau am drwyddedau cyn y gwneir cais am unrhyw ganiatâd cynllunio perthnasol neu cyn y rhoddir caniatâd cynllunio o’r fath.

4.2.7 Yn ogystal, bydd yr awdurdod, fel arfer, yn disgwyl i’r gweithgaredd a awdurdodir gan y drwydded fod yn ddefnydd cynllunio cyfreithiol ac nad yw'r oriau gweithredu a geisir yn mynd yn groes i'r oriau a awdurdodwyd gan y caniatâd cynllunio, os yw hynny'n berthnasol.

4.2.8 Nid yw'r oriau gweithredu a ganiateir yn y broses drwyddedu yn disodli unrhyw gyfyngiadau a nodwyd fel amod cynllunio. Ymdrinnir ag amodau cynllunio drwy’r broses gynllunio.

5. DIRPRWYO, Y PWYLLGOR TRWYDDEDU A GWNEUD PENDERFYNIADAU

5.1 DIRPRWYO

5.1.1 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ymdrin ag ystod eang o benderfyniadau a swyddogaethau trwyddedu ac mae wedi sefydlu Pwyllgor Trwyddedu i'w gweinyddu. Mae'r Pwyllgor, yn ei werthfawrogiad o'r angen am wasanaeth cyflym, effeithlon a chost-effeithiol i bawb sy'n gysylltiedig â'r broses drwyddedu, wedi dirprwyo rhai penderfyniadau a swyddogaethau ac mae wedi sefydlu Is-bwyllgor i ymdrin â nhw.

5.1.2 Gweinyddol yn unig fydd natur llawer iawn o'r penderfyniadau a'r swyddogaethau a bydd caniatáu ceisiadau nad ydynt yn rhai cynhennus, er enghraifft y trwyddedau a'r caniatáu ble na cheir unrhyw sylwadau, yn cael ei ddirprwyo i Swyddogion y Cyngor.

5.1.3 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n dirprwyo materion trwyddedu at sylw'r Is-bwyllgor Trwyddedu Canolog ac i Swyddogion yn unol â'r canllawiau Dirprwyo Swyddogaethau cymeradwy diweddaraf a gyflwynwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan Adran 182 y Ddeddf. Mae'r tabl yn **Atodiad C** yn amlinellu dirprwyaeth bresennol y penderfyniadau a'r swyddogaethau a roddir i'r Pwyllgor Trwyddedu, Paneli a Swyddogion.

5.1.4 Mae'r dull hwn o ddirprwyo yn un sydd ddim yn rhagfarnu Swyddogion sy'n trosglwyddo cais i Banel, Panel i Bwyllgor Llawn, neu Bwyllgor i Gyngor Llawn, os yw'n briodol.

5.2 PWYLLGOR TRWYDDEDU

5.2.1 Mae'r Ddeddf yn golygu bod rhaid i swyddogaethau'r awdurdod trwyddedu, gan gynnwys ei benderfyniadau, gael eu gweithredu gan ei bwyllgor trwyddedu. Yng Nghyngor Gwynedd, cyfeirir at y pwyllgor hwn fel y **Pwyllgor Trwyddedu Canolog** ac mae 15 o aelodau yn gwasanaethu arno.

5.2.2 Gall y pwyllgor trwyddedu ddirprwyo'r swyddogaethau hyn i is-bwyllgorau neu, mewn achosion priodol, i swyddogion sy'n rhoi cefnogaeth i'r awdurdod trwyddedu.

5.2.3 Mae Pwyllgor Trwyddedu Canolog Cyngor Gwynedd wedi penodi **Is-Bwyllgor Trwyddedu Canolog** i ymdrin â

- Cheisiadau ble mae sylwadau perthnasol wedi dod i law
- Ceisiadau i adolygu trwyddedau eiddo
- Ceisiadau ar gyfer hawlenni hapchwarae/ peiriannau i glybiau ble cyflwynwyd sylwadau perthnasol
- Penderfyniad i roi gwrth rybudd ar Rybudd Defnydd Dros Dro.

5.2.4 Mae tri aelod yn gwasanaethu ar yr Is-bwyllgor a fydd yn gwrando ar geisiadau ble derbyniwyd sylwadau gan bartïon â diddordeb ac awdurdodau cyfrifol. Ni fydd cynghorwyr ward yn gwasanaethu ar is-bwyllgor sy'n ymwneud â chais yn eu ward nhw.

5.2.5 Pan yw cynghorydd sy'n aelod o'r **Pwyllgor Trwyddedu Canolog** yn gwneud neu wedi gwneud sylwadau ynglŷn â thrwydded ar ran parti a chanddo ddiddordeb, er budd llywodraethu da, byddant yn anghymwyso eu hunain rhag cymryd rhan yn y penderfyniad sydd ynghlwm â'r drwydded dan sylw.

5.2.6 Bydd yr Is-bwyllgor Trwyddedu Canolog yn trosglwyddo unrhyw fater nad yw'n medru ymdrin ag o, oherwydd nifer yr aelodau sydd yn methu ag ystyried na thrafod unrhyw fater neu bleidleisio dros unrhyw gwestiwn mewn perthynas â'r mater hwnnw, i'r Pwyllgor Trwyddedu Canolog.

5.2.7 Bydd y Pwyllgor Trwyddedu Canolog yn trosglwyddo unrhyw fater nad yw'n medru ymdrin ag o, oherwydd y nifer o'i aelodau sy'n methu ag ystyried na thrafod unrhyw fater neu bleidleisio dros unrhyw gwestiwn mewn perthynas â'r mater hwnnw, i'r Cyngor Llawn.

5.3 GWNEUD PENDERFYNIADAU

5.3.1 Bydd rhesymau eglur ac argyhoeddiadol yn cael eu cyflwyno gydag unrhyw benderfyniad trwyddedu gan y Pwyllgor Trwyddedu Canolog neu'r Is-bwyllgor. Bydd y penderfyniad a'r rhesymau dros y penderfyniad yn cael eu hanfon at yr Ymgeisydd a'r sawl sydd wedi gwneud sylwadau perthnasol cyn gynted ag y bo hynny'n ymarferol.

5.3.2 Caiff crynodeb o'r penderfyniad ei roi ar wefan y Cyngor cyn gynted â phosib ar ôl i'r penderfyniad gael ei gadarnhau. Yma bydd yn dod yn rhan o'r gofrestr trwyddedu statudol y mae'n rhaid i'r awdurdod trwyddedu ei chadw.

5.3.3 Bydd swyddogion trwyddedu'r Cyngor yn ymdrin â phob cais arall am drwydded ble naill ai nad oes sylwadau wedi eu derbyn, neu, ble mae sylwadau wedi eu derbyn ac mae'r ddwy garfan wedi cytuno nad oes angen gwrandawiad.

5.3.4 Swyddogion y Cyngor fydd yn penderfynu a yw sylwadau'n amherthnasol, yn wamal neu'n flinderus; nhw hefyd fydd yn penderfynu a ddylai sylwadau neu geisiadau ar gyfer adolygu trwyddedau gael eu trosglwyddo i'r pwyllgor neu baneli trwyddedu ai peidio. Pan wrthodir sylwadau, bydd y rhesymau'n egluro'r penderfyniad yn cael eu cyflwyno'n ysgrifenedig.

5.3.5 Er mwyn osgoi dyblygu gweithdrefnau statudol eraill, ni fydd yr awdurdod trwyddedu yn gosod amodau ar drwydded, cyn belled ag y bo modd, oni bai eu bod yn ystyried bod hynny'n angenrheidiol er hyrwyddo'r amcanion trwyddedu. Ystyrid bod amodau, ar y cyfan, yn ddianghenraid os ydynt eisoes yn derbyn ymdriniaeth dan ddeddfwriaeth arall.

6. EGWYDDORION CYFFREDINOL

6.0.1 Ni fydd unrhyw beth yn y 'Datganiad Polisi' hwn yn:

- Tanseilio hawliau unrhyw berson i wneud cais am amryw o ganiatadau o dan y Ddeddf ac i'r cais gael ei ystyried yn ôl ei rinweddau ei hun; NAC YN
- Gwrthwneud hawl unrhyw berson i wneud sylwadau ar unrhyw gais na cheisio cael adolygiad ar drwydded neu ganiatâd ble mae hawl ganddynt i wneud hynny yn unol â'r Ddeddf.

6.0.2 Bydd yr awdurdod trwyddedu, wrth fynd i'r afael â'i swyddogaeth trwyddedu, yn rhoi sylw i'r angen i ddileu unrhyw wahaniaethu anghyfreithlon ac i hyrwyddo cydraddoldeb a pherthynas dda rhwng grwpiau o bobl o hil wahanol.

6.0.3 Nod yr awdurdod trwyddedu fydd caniatáu defnyddio eiddo ar gyfer hapchwarae, cyn belled â'i fod yn credu ei fod

- Yn cydymffurfio ag unrhyw godau ymarfer perthnasol o dan Adran 24 y Ddeddf;
- Yn cydymffurfio ag unrhyw ganllawiau perthnasol a gyhoeddwyd gan y Comisiwn;
- Yn cydymffurfio'n rhesymol â'r amcanion trwyddedu
- Yn cydymffurfio â datganiad polisi trwyddedu'r awdurdod trwyddedu.

6.0.4 Nid yw galw heb ei ddiwallu yn faen prawf fydd yn cael ei ystyried wrth bennu cais am drwydded eiddo o dan y Ddeddf.

6.1 AWDURDOD CYMWYS AR GYFER AMDDIFFYN PLANT RHAG NIWED

6.1.1 Mae'r awdurdod trwyddedu yn dynodi Adran Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Gwynedd fel yr awdurdod cymwys i roi gwybodaeth ar amddiffyn plant rhag niwed gan fod ganddo gyfoeth o wybodaeth arbenigol ac arbenigedd wrth law i gyflawni'r rôl hon.

6.1.2 Mae'r Ddeddf yn datgan bod rhaid i bob awdurdod trwyddedu enwebu corff unigol i ymgymryd â'r swyddogaeth hon ond fe allai fod yn ddoeth i'r awdurdod trwyddedu gynnwys sefydliadau eraill os yw o'r farn ei bod yn iawn iddo wneud hynny er atal niwed corfforol, moesol neu seicolegol, yn arbennig ble mae'n derbyn sylwadau i'r perwyl hynny.

6.2 PARTÏON Â DIDDORDEB

6.2.1 At ddibenion Deddf Hapchwarae 2005, mae person yn barti â diddordeb yng nghyswllt trwydded eiddo os, ym marn yr awdurdod trwyddedu sydd naill ai'n rhoi'r drwydded neu sydd wedi derbyn y cais, yw'r person:

- Yn byw yn ddigon agos at yr eiddo fel y byddai'n debygol o gael ei effeithio gan y gweithgareddau awdurdodedig;
- Yn meddu ar fuddion busnes a allent gael eu heffeithio gan y gweithgareddau awdurdodedig. Gall hyn hefyd gynnwys, er enghraifft, sefydliadau masnachol, elusennau, grwpiau ffydd , meddygfeydd, a'r Bwrdd Iechyd Lleol.
- Yn cynrychioli personau sy'n perthyn i'r naill garfan uchod neu'r llall, er enghraifft, Cymdeithas Preswylwyr a Thenantiaid.

6.2.2 Wrth ystyried a yw person yn barti â diddordeb, bydd pob achos yn cael ei farnu yn ôl ei rinweddau ei hun gan roi ystyriaeth i'r amgylchiadau perthnasol, gan gynnwys y rhai sydd wedi eu cynnwys yn yr Arweiniad i awdurdodau lleol.

6.2.3 Pan yw person, boed ef neu hi yn cael ei effeithio'n uniongyrchol gan gais neu yn byw ger eiddo sydd dan ystyriaeth ar gyfer trwyddedu, yn ei gyflwyno ei hun fel cynrychiolydd buddion trigolion yr ardal gyfagos, bydd yr awdurdod trwyddedu fel arfer yn gofyn iddynt gyflwyno tystiolaeth eu bod yn gweithredu ar ran eraill.

6.3 CYFNEWID GWYBODAETH

6.3.1 Wrth ymgymryd â'i swyddogaethau a'i ddyletswyddau trwyddedu yn unol â Deddf Hapchwarae 2005, bydd yr awdurdod trwyddedu yn cyfnewid gwybodaeth berthnasol gyda chyrff rheoleiddio eraill a bydd yn sefydlu protocolau yn unol â hyn. Wrth gyfnewid gwybodaeth o'r fath, bydd yr awdurdod trwyddedu yn gweithredu yn unol â gofynion y Ddeddf Hapchwarae, Amddiffyn Data a deddfwriaeth Rhyddid Gwybodaeth yn unol â pholisïau presennol y Cyngor.

6.3.2 Bydd manylion cyswllt y sawl sy'n gwneud sylwadau, ynghyd â manylion y sylwadau, ar gael i'r ymgeiswyr er mwyn galluogi negodi a, phe cynhelir gwrandawiad, byddant yn cael eu cynnwys mewn dogfen gyhoeddus. Bydd unrhyw un sy'n gwneud sylwadau neu'n gwneud cais am adolygu trwydded eiddo yn cael eu hysbysu bod y manylion hyn yn mynd i gael eu datgelu.

6.4 ARCHWILIO A CHAMAU TROSEDDOL

6.4.1 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn dilyn Arweiniad y Comisiwn Hapchwarae a bydd yn ceisio bod yn:

- **Gymedrol**: bydd yr awdurdodau rheoli ddim ond yn ymyrryd ble y bo'n briodol; bydd datrysiadau'n gymesur â'r risg a berwyd a'r costau a adnabuwyd ac a'u lleihawyd.
- **Atebol**: bydd yr awdurdodau rheoli yn medru cyfiawnhau penderfyniadau a bod yn destun craffu cyhoeddus.
- **Cyson**: bydd rheolau a safonau yn gydgysylltiedig ac yn cael eu rhoi ar waith yn deg.
- **Tryloyw**: bydd rheolyddion yn ymddwyn yn agored ac yn ymdrechu i gadw rheoliadau'n syml ac yn rhwydd i ddefnyddwyr;
- **Targedu**: bydd sylw rheoleiddio'n cael ei roi i'r broblem ac ar leihau'r sgil effeithiau.

6.4.2 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ceisio osgoi dyblygu gyda chyfundrefnau rheoleiddio eraill cyn belled ag y bo modd.

6.4.3 Mae'r awdurdod trwyddedu yn adnabod, ar wahân i'r swyddogaeth trwyddedu, bod nifer o fecanweithiau eraill ar gael i ymdrin â materion ymddygiad afreolus sy'n medru digwydd y tu hwnt i eiddo trwyddedig, gan gynnwys:

- Rheolaeth gynllunio;
- Mesurau sy'n creu amgylchedd diogel a glân yn yr ardaloedd hyn mewn partneriaeth â busnesau lleol, gweithwyr cludiant ac adrannau eraill y Cyngor;
- Ymgysylltu cyson gyda'r Heddlu ar faterion gorfodi'r gyfraith sy'n ymwneud ag anhrefn ac ymddygiad gwrthgymdeithasol;
- Grym yr heddlu, awdurdodau cyfrifol eraill neu breswylwyr neu fusnesau lleol i wneud cais am adolygu trwydded.

6.4.4 Mae'r awdurdod trwyddedu yn defnyddio rhaglen arolwg sy'n seiliedig ar risg, h.y. bydd yr eiddo hynny y bernir eu bod yn peri mwy o risg yn cael eu harchwilio'n amlach na'r rhai sy'n peri llai o risg.

6.4.5 Wrth bennu risg, rhoddir ystyriaeth i:-

- natur y gweithgareddau hapchwarae sy'n digwydd yn yr eiddo
- lleoliad yr eiddo mewn perthynas ag ysgolion, gwasanaethau triniaeth, llety digartref, gyfleusterau iechyd meddwl a data demograffi lleol gan gynnwys amddifadedd etc.
- y gweithdrefnau ac asesiad risg lleol a osodwyd gan y tîm rheoli i ddiwallu'r amcanion trwyddedu.

6.4.6 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn gwneud trefniadau i fonitro eiddo, cynnal archwiliadau a chymryd camau gweithredu priodol os yw o’r farn bod angen gwneud hynny i gefnogi a hyrwyddo’r amcanion trwyddedu neu yn dilyn cwyn. Bydd yr ardal yn cael ei monitro rhag eiddo heb ei drwyddedu.

6.4.7 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ceisio gweithio'n rhagweithiol gyda'r heddlu wrth orfodi deddfwriaeth trwyddedu. Mae'n annog yr heddlu i rannu gwybodaeth ynglŷn â deiliaid trwydded ac eiddo trwyddedig o dan Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998.

6.4.8 Yn gyffredinol, dim ond yn unol ag egwyddorion gorfodaeth cytunedig ac yn unol â Pholisi Gorfodaeth y Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd y cymerir camau gweithredu. I’r perwyl hwn, glynir at yr egwyddorion allweddol o gysondeb, tryloywder a chyfranoledd.

6.4.9 Pan yw amodau wedi’u gosod ar drwydded, gall person awdurdodedig o’r awdurdod trwyddedu archwilio’r eiddo ar unrhyw adeg resymol er mwyn gwirio cydymffurfiaeth â’r amodau hynny.

6.4.10 Bydd yr awdurdod trwyddedu’n ystyried cyflwyno rhybudd anffurfiol ysgrifenedig i ddeiliad trwydded sy’n argymell gwelliannau penodol mewn cyfnod o amser os yw o’r farn bod hynny’n angenrheidiol i gefnogi a hyrwyddo’r amcanion trwyddedu.

7. Y BROSES DRWYDDEDU

7.0.1 **Dylai ymgeiswyr fod yn ymwybodol bod y broses ymgeisio ar gyfer pob math o awdurdodiad neu ganiatâd wedi ei chyflwyno'n fanwl yn y Ddeddf, yn y Rheoliadau ac yn y Canllawiau.**

7.0.2 Rhaid cyflwyno pob cais ar y ffurflen berthnasol gyda'r ffi berthnasol. Gellir lawrlwytho'r holl ddogfennau a'r rhybuddion penodedig o wefan y Comisiwn: **www.gamblingcommission.gov.uk** .

7.0.3 Mae pob ffurflen gais leol ar gael yn Gymraeg a Saesneg, ac fe ellir eu lawr lwytho o wefan yr awdurdod trwyddedu. Gellir gwneud cais am ffurflen gais yn uniongyrchol i'r awdurdod trwyddedu drwy ffonio 01766 766000.

7.0.4 Gall ymgeiswyr gyflwyno ceisiadau i'r awdurdod trwyddedu yn electroneg, ar ffurf copi caled neu ar e-bost i **trwyddedu@gwynedd.llyw.cymru** .

7.1 CEISIADAU

7.1.1 Y man cychwyn wrth arfarnu ceisiadau yw caniatáu'r cais, yn ddiamod.

7.1.2 Rhoddir ystyriaeth i amodau ddim ond ble mae angen iddynt ddiwallu gofynion yr amcanion trwyddedu ac ni fydd unrhyw amodau a roddir yn rhy feichus a byddant yn cyfateb â maint y cais a'r 'risgiau' sydd ynghlwm. Ystyrid bod amodau, ar y cyfan, yn ddianghenraid os ydynt eisoes yn derbyn ymdriniaeth o dan ddeddfwriaeth arall.

7.1.3 Wrth arfarnu cais i roi trwydded eiddo neu i adolygu trwydded eiddo, rhoddir sylw i

- agosrwydd yr eiddo at ysgolion, canolfannau oedolion bregus, cyfleusterau hamdden plant, neu at ardaloedd preswyl gyda nifer fawr o deuluoedd â phlant, a
- maint a sgôp yr eiddo hapchwarae dan sylw.

7.1.4 **Ymdrinnir â phob achos yn ôl ei rinweddau 'i hun**. Os yw ymgeisydd, felly, yn medru dangos yn effeithiol sut y gall ddiwallu pryderon ynglŷn â'r amcanion trwyddedu, caiff hyn ei ystyried.

7.1.5 Ble nad oes **sylwadau perthnasol wedi dod i law** oddi wrth Awdurdodau Cyfrifol neu Bartïon â Diddordeb ynglŷn â chais, bydd y drwydded yn cael ei rhoi, cyn belled â bod cais wedi ei wneud yn unol â gofynion y Ddeddf. Er mwyn i sylwadau fod yn berthnasol, rhaid iddynt:

- fod yn gysylltiedig â hyrwyddo un o'r tri amcan trwyddedu;
- gael eu gwneud gan awdurdod cyfrifol neu barti â diddordeb o fewn cyfnod penodol;
- beidio â chael eu tynnu'n ôl; ac
- nad ydynt, ym marn yr awdurdod trwyddedu perthnasol, yn wamal nac yn flinderus.

7.1.6 Pan dderbynnir sylwadau perthnasol ar gais, ac mae'r cais wedi ei wneud yn unol â gofynion y Ddeddf, gellid ystyried unrhyw ddiffyg cydymffurfio â gofynion statudol eraill wrth benderfynu a ddylid rhoi trwydded ai peidio.

7.2 CYFLAFAREDDU

7.2.1 Pan fo sylwadau perthnasol sy'n ymwneud â'r amcanion trwyddedu'n dod i law gan awdurdodau cyfrifol neu berson arall, bydd yr adain drwyddedu'n penderfynu p'un a yw'r sylw'n berthnasol ai peidio.

7.2.2 Pan fo'r awdurdod trwyddedu'n ystyried bod y sylw'n berthnasol, fe allai argymell trefnu cyfarfod cyflafareddu er mwyn cael eglurdeb ar y materion sy'n peri pryder.

7.2.3 Ni fydd y broses yn gwrthwneud hawl ymgeisydd neu'r parti â diddordeb i wrthod cymryd rhan mewn cyfarfod cyflafareddu.

7.2.4 Os na fydd y broses anffurfiol hon yn llwyddiannus, cynhelir gwrandawiad gerbron y pwyllgor neu'r is-bwyllgor trwyddedu. Rhoddir gwybod i'r holl bartïon perthnasol.

7.2.5 Bydd y pwyllgor trwyddedu neu'r is-bwyllgor trwyddedu'n gwneud penderfyniad ar y cais a bydd manylion y penderfyniad hwnnw'n cael eu cylchredeg i'r holl bartïon dan sylw.

7.3 AMODAU

7.3.1 Mae'r Ddeddf a'r rheoliadau yn darparu ar gyfer amodau arbennig a ddylai gael eu hatodi at Drwydded Eiddo naill ai fel amodau "**gorfodol**" neu amodau "**diofyn**".

7.3.2 Mae Adran 169 y Ddeddf yn rhoi grym i awdurdodau trwyddedu i osod amodau diofyn ar drwyddedau eiddo y maent yn eu cyflwyno.

7.3.3 Wrth ystyried unrhyw amodau y dylid eu rhoi ar drwyddedau, bydd yr awdurdod trwyddedu yn rhoi ystyriaeth i'r amodau lleol a'r risgiau sy'n gysylltiedig ag eiddo penodol neu ddosbarth o eiddo, a allai beri angen am amodau.

7.3.4 Ni fydd yr awdurdod trwyddedu'n gosod unrhyw amodau oni bai fod ganddo ddisgresiwn i wneud hynny yn sgil sylwadau perthnasol a'i fod wedi'i fodloni mewn gwrandawiad bod angen gosod amodau yn sgil y sylwadau a gyflwynwyd. Dim ond ar yr adeg honno y bydd yn gosod amodau o'r fath sy'n briodol ac yn gyfatebol i hyrwyddo'r amcanion trwyddedu sy'n codi trwy ystyried y sylwadau.

7.3.5 Bydd amodau ar drwyddedau eiddo ddim ond yn ymwneud â hapchwarae. Fe'u hystyrir yn briodol o ystyried yr egwyddorion a ganlyn:

- Rhaid iddynt fod yn gymesur â'r sefyllfa y maent yn ceisio ymdrin â hi;
- Dylent fod yn berthnasol i'r angen i wneud yr adeilad arfaethedig yn addas i fod yn gyfleuster hapchwarae;
- Dylent fod yn uniongyrchol gysylltiedig â'r eiddo (gan gynnwys y lleoliad ac unrhyw risgiau sydd wedi'u hadnabod yn lleol) a'r math o drwydded y gwnaed cais amdano;
- Dylent fod yn deg ac yn rhesymol berthnasol i faint a math yr eiddo;
- Dylent fod yn rhesymol ym mhob ffordd arall

7.4 ADOLYGIADAU

7.4.1 Yn dilyn rhoi trwydded eiddo, mae gan **awdurdod cyfrifol** neu unrhyw **barti â diddordeb** hawl gofyn i'r awdurdod trwyddedu adolygu'r drwydded eiddo am fod mater wedi codi yn yr eiddo mewn perthynas ag unrhyw un o'r tri amcan trwyddedu.

7.4.2 Mae'r broses adolygu'n rhoi gwarchodaeth allweddol i'r gymuned ble ceir problemau mewn eiddo sy'n gysylltiedig â'r amcanion trwyddedu.

7.4.3 Ym mhob achos, rhaid i gais am adolygiad ymwneud ag eiddo neu glwb penodol ac **mae'n rhaid iddo fod yn berthnasol i hyrwyddo un neu fwy o'r amcanion trwyddedu**.

7.4.4 Gellir cynnal adolygiad am fod gweithgareddau, gan gynnwys , ond nid yn cael ei gyfyngu i’r canlynol , yn digwydd yn yr eiddo:

- Defnyddio'r eiddo trwyddedig er mwyn gwerthu a dosbarthu cyffuriau Dosbarthu a gwyngalchu'r arian a enillwyd trwy droseddau'n ymwneud â chyffuriau.
- Defnyddio'r eiddo trwyddedig i werthu a dosbarthu arfau tân anghyfreithlon;
- Defnyddio eiddo trwyddedig ar gyfer puteiniaeth neu werthu pornograffi anghyfreithlon;
- Defnyddio eiddo trwyddedig fel pencadlys ar gyfer gweithgareddau troseddol wedi'u trefnu;
- Defnyddio eiddo trwyddedig i drefnu ymosodiadau hiliol, homoffobig neu gamdriniaeth rywiol;
- Defnyddio'r eiddo trwyddedig i werthu a dosbarthu tybaco neu nwyddau wedi'u smyglo;
- Defnyddio eiddo trwyddedig i werthu nwyddau wedi'u dwyn.
- Mae'n rhoi plant a/neu bobl fregus mewn perygl.

7.4.5 Bydd yr awdurdod trwyddedu'n gwrthod cais am adolygiad os yw’r ymgeisydd yn methu darparu gwybodaeth a dogfennau i ategu'r honiad nad yw un neu fwy o'r amcanion trwyddedu yn cael eu diwallu, neu os nad yw'r rheswm dros yr adolygiad yn ymwneud â'r amcanion trwyddedu.

7.4.6 Bydd yr awdurdod trwyddedu hefyd yn gwrthod cais am adolygiad os

- Yw’r sail yn wamal;
- os yw'r sail yn ofidus;
- os yw'r sail yn amherthnasol;
- os na fydd y sail yn peri i'r Cyngor ddiddymu neu atal trwydded neu ddileu neu atodi amodau ar y Drwydded Eiddo;
- os yw'r sail yr un fath yn ei grynswth â'r sail a nodwyd mewn cais blaenorol yn ymwneud â'r un eiddo; neu
- fod y sail yr un fath yn ei grynswth â'r sylwadau a wnaed pan ystyriwyd y cais am Drwydded Eiddo.

7.4.7 Mae’r awdurdod trwyddedu yn ystyried ei bod yn arfer da i bob awdurdod cyfrifol sydd â phryderon am broblemau mewn eiddo roi rhybudd cynnar i ddeiliaid trwydded o’u pryder ac o’r angen am welliannau, a dylent gynghori deiliad y

drwydded o'r camau y mae angen iddynt hwythau eu cymryd i fynd i'r afael â’r pryderon hynny.

DECHRAU ADOLYGIAD GAN YR AWDURDOD TRWYDDEDU

7.4.8 Fe all yr awdurdod trwyddedu hefyd benderfynu drosto ei hun i ymgymryd ag adolygiad.

7.4.9 Cyn defnyddio ei rym i ddechrau adolygiad, bydd yr awdurdod trwyddedu'n ymgeisio i gael trafodaethau cynhyrchiol gyda'r gweithredwyr ynglŷn ag unrhyw bryderon ac fe all ofyn i'r gweithredwr gynnal ei **asesiad risg ei hun** ar ran yr awdurdod trwyddedu ble rhoddir eglurhad ar ba reolaethau y mae wedi eu gosod i liniaru risgiau.

8. SAFONAU LLEOL

8.1 TRWYDDEDAU EIDDO

8.1.1 Gall Trwyddedau Eiddo awdurdodi darpariaeth o gyfleusterau hapchwarae ar

- Gasinos;
- Eiddo Bingo;
- Eiddo Betio, gan gynnwys Traciau;
- Canolfannau Hapchwarae i Oedolion; a
- Chanolfannau Adloniant Teulu.

Trwy wahaniaethu rhwng y math o eiddo, mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn glir fod rhaid i weithgaredd hapchwarae ar yr eiddo fod yn gysylltiedig â'r eiddo a ddisgrifir. **Nid yw'r Ddeddf yn caniatáu i eiddo gael ei drwyddedu ar gyfer mwy nag un o'r gweithgareddau uchod**.

8.1.1 Dim ond rhai personau (gan gynnwys cwmnïau a phartneriaethau) sy'n cael gwneud cais am Drwydded Eiddo, sef y sawl:

- Sy'n 18 oed neu'n hŷn, **ac**
- Sy'n meddu ar yr hawl i feddiannu'r eiddo ac
- Sy'n meddu ar Drwydded Gweithredu sy'n rhoi hawl iddo/i ymgymryd â'r gweithgaredd arfaethedig **NEU** sydd wedi gwneud cais am Drwydded Gweithredu er mwyn eu galluogi i redeg y gweithgaredd arfaethedig.

Ni ellir pennu'r drwydded eiddo hyd nes bydd trwydded gweithredu wedi ei rhoi.

8.1.2 Eithriad i hyn yw cais am drwydded eiddo sy'n rhoi caniatâd i drac gael ei ddefnyddio ar gyfer betio, gan nad oes angen i'r ymgeiswyr hyn fod yn ddeiliaid trwydded gweithredu os mai dim ond darparu gofod i bobl eraill ddarparu'r betio y maen nhw (ac y mae'r bobl eraill yn ddeiliad trwyddedau gweithredu betio dilys).

8.1.3 Mae’r awdurdod trwyddedu’n annog ymgeiswyr yn gryf i drafod ceisiadau arfaethedig â swyddog trwyddedu a’r awdurdodau cyfrifol yn gynnar a chyn cyflwyno’r cais ei hun. Dylai hyn dynnu sylw at broblemau posib a chynorthwyo i greu partneriaeth waith dda. Yn ogystal, gall leihau’r angen am wrandawiad yn ddiweddarach yn y broses.

8.1.4 Anogir ymgeiswyr i'w cyfarwyddo eu hunain ag unrhyw bolisïau cynllunio a thrafnidiaeth, strategaethau twristiaeth a diwylliannol, a strategaethau trosedd ac anhrefn lleol , sy’n berthnasol gan eu hystyried ble bo’n briodol wrth fynd ati i lunio eu hatodlenni gweithredu.

8.1.5 Bydd yr awdurdod trwyddedu’n disgwyl i bob ymgeisydd fanylu ar sut y byddant yn hyrwyddo’r tri amcan trwyddedu yn eu hatodlenni gweithredu, gan ystyried y math o eiddo dan sylw, y gweithgareddau trwyddedig arfaethedig, y gweithdrefnau gweithredol, natur y lleoliad ac anghenion y gymuned leol.

8.1.6 Mae’r awdurdod yn ystyried bod atodlen weithredu benodol sydd wedi’i llunio’n dda yn dangos bod ymgeisydd yn deall ac yn barod i gwrdd â chyfrifoldebau deiliad trwydded yn unol â'r Ddeddf.

8.1.7 Mae’r awdurdod yn ystyried bod atodlen weithredu wag neu un sydd heb fawr o gynnwys, ac dim asesiad risg lleol yn rhoi'r argraff nad yw'r ymgeisydd wedi rhoi ystyriaeth ddigonol i gyfrifoldebau deiliad trwydded.

8.1.9 Nid yw galw heb ei ddiwallu yn faen prawf fydd yn cael ei ystyried wrth benderfynu ar gais am drwydded eiddo o dan Ddeddf Hapchwarae 2005.

CASINOS

8.1.10 Nid oes penderfyniad wedi ei wneud yng Ngwynedd eto i wahardd casinos. Mae'r awdurdod trwyddedu yn cadw ei hawl i adolygu'r sefyllfa hon ac fe all, rhyw bryd yn y dyfodol, benderfynu peidio â chaniatáu casinos. Ar hyn o bryd nid oes unrhyw casinos yn gweithredu yng Ngwynedd.

8.1.11 Petai'r awdurdod trwyddedu'n dewis gwneud penderfyniad o'r fath, byddai hynny'n benderfyniad gan y Cyngor Llawn yn dilyn trafodaeth ystyrlon a byddai'r rhesymau dros ddod at y penderfyniad yn cael eu cyflwyno. Ni fydd hawl i apelio yn erbyn penderfyniad o'r fath.

EIDDO BINGO

8.1.12 Nid oes diffiniad statudol ar gyfer Bingo yn y Ddeddf; serch hynny, deellir, yn gyffredinol bod dau fath o bingo:

- Bingo arian parod, ble mae'r arian betio yn ffurfio'r gwobrau a enillir
- Bingo gwobr, ble enillir amrywiaeth o wobrau nad ydynt yn cyd-fynd yn uniongyrchol â'r arian betio a delir.

8.1.13 Bydd yr awdurdod trwyddedu hefyd yn rhoi amodau gorfodol a diofyn ar bob trwydded Eiddo Bingo.

EIDDO BETIO;

8.1.14 Yr awdurdod trwyddedu sy'n gyfrifol am roi a monitro trwyddedau eiddo pob eiddo betio.

8.1.15 Bydd yr awdurdod trwyddedu hefyd yn rhoi amodau gorfodol a diofyn ar bob trwydded Eiddo Betio.

TRACIAU

8.1.16 Nid yw'r Ddeddf yn rhestru eiddo sy'n cael eu hadnabod yn swyddogol fel 'traciau' ond mae nifer o lefydd ble mae digwyddiadau chwaraeon yn digwydd neu yn medru digwydd, ac a fuasent, yn unol â hyn, yn medru gwneud lle i ddarparu cyfleusterau betio. Mae enghreifftiau o draciau yn cynnwys

- Cae rasio ceffylau
- Trac milgwn
- Ras ceffylau o fan i fan
- Meysydd pêl droed, criced a rygbi
- Cwrs Golff
- Llefydd ble cynhelir twrnameintiau dartiau, bowls neu snwcer.
- Trac rasio cerbydau modur neu debyg

8.1.17 Yr awdurdod trwyddedu fydd yn pennu beth sy'n ddigwyddiad chwaraean neu ras fesul achos.

CANOLFANNAU HAPCHWARAE I OEDOLION

8.1.18 Rhaid i ymgeiswyr Trwydded Eiddo Canolfan Hapchwarae i Oedolion fod yn ddeiliad 'Trwydded Gweithredu Peiriannau Hapchwarae Cyffredinol (Canolfan Hapchwarae i Oedolion)' y Comisiwn Hapchwarae cyn bod modd pennu trwydded.

8.1.19 Bydd yr awdurdod trwyddedu hefyd yn rhoi amodau gorfodol ar bob trwydded Eiddo Canolfannau o'r Fath.

CANOLFANNAU ADLONIANT TEULU

8.1.20 Rhaid i ymgeiswyr ar gyfer Trwydded Eiddo Canolfan Adloniant Teulu fod yn ddeiliad 'Trwydded Gweithredu Peiriannau Hapchwarae Cyffredinol (Canolfan Adloniant Teulu)' y Comisiwn Hapchwarae cyn bod modd pennu trwydded.

8.1.21 Yn aml, lleolir Canolfannau Adloniant Teulu Trwyddedig mewn cyrchfannau gwyliau glan y môr, mewn meysydd awyr ac mewn gorsafoedd seibiant ar draffyrdd, ac maent yn rhoi darpariaeth i deuluoedd, gan gynnwys plant ar eu pennau eu hunain a phobl ifanc. Mae hawl ganddynt i ddarparu peiriannau hapchwarae categori C a D.

8.1.22 Nid oes hawl gan blant a phobl ifanc i ddefnyddio peiriannau categori C ac mae'n ofynnol bod gwahanu eglur yn digwydd rhwng y mathau o beiriannau fel nad oes modd i bobl o dan 18 fynd atynt.

8.1.23 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried y polisïau, ac asesiad risg lleol a'r gweithdrefnau i amddiffyn plant a phobl ifanc a gynigir gan yr ymgeisydd wrth ystyried ceisiadau am drwyddedau Eiddo o'r fath.

8.1.24 Bydd yr awdurdod trwyddedu hefyd yn rhoi amodau gorfodol ar bob trwydded Eiddo o'r fath.

8.2 RHYBUDDION

RHYBUDDION DEFNYDD DROS DRO

8.2.1 Mae rhybuddion defnydd dros dro yn rhoi caniatâd i eiddo gael ei ddefnyddio ar gyfer hapchwarae ble nad oes trwydded eiddo ond ble mae gweithredwr eisiau defnyddio eiddo dros dro er mwyn darparu cyfleusterau hapchwarae. Gallai eiddo sy'n addas ar gyfer rhybudd defnydd dros dro, yn ôl y Comisiwn Hapchwarae, gynnwys gwestai, canolfannau cynadledda a chyrchfannau chwaraeon.

8.2.2 Ni all awdurdod trwyddedu roi rhybudd defnydd dros dro oni bai fod gan y person neu'r cwmni drwydded weithredu berthnasol, h.y. trwydded weithredu casino nid o bell.

8.2.3 Mae nifer o gyfyngiadau statudol parthed rhybuddion defnydd dros dro.

8.2.4 O ystyried a yw lleoliad yn cyfrif fel "set o eiddo", bydd yr awdurdod trwyddedu yn ystyried, ymysg pethau eraill, perchnogaeth/daliad a rheolaeth dros yr eiddo.

8.2.5 Disgwylir i'r awdurdod trwyddedu hwn wrthwynebu rhybuddion ble ymddengys mai canlyniad rhoi'r drwydded fyddai caniatáu hapchwarae yn rheolaidd mewn lle y gellir ei ddisgrifio fel un set o eiddo, fel awgrymir yng nghanllaw'r comisiwn hapchwarae i'r awdurdodau trwyddedu.

RHYBUDDION DEFNYDD ACHLYSUROL

8.2.6 Ychydig iawn o ddisgresiwn sydd gan yr awdurdod trwyddedu parthed y rhybuddion hyn, ar wahân i sicrhau nad yw'r cyfnod yn mynd y tu hwnt i'r uchafswm o wyth niwrnod bob blwyddyn calendr. Bydd yr awdurdod trwyddedu hwn, fodd bynnag, yn ystyried diffiniad 'trac' a ph'un a oes caniatâd gan yr ymgeisydd i fanteisio ar y rhybudd ei hun.

8.3 HAWLENNI

8.3.1 Dyluniwyd hawlenni i fod yn ffordd lai llawdrwm o fynd i'r afael â hapchwarae atodol lefel isel. Mae'r hawlenni'n rheoleiddio hapchwarae a'r defnydd o beiriannau gemau hapchwarae mewn eiddo penodol.

8.3.2 Yr awdurdod trwyddedu sy'n gyfrifol am roi

- Hawlen Peiriannau Hapchwarae Canolfan Adloniant Teulu; (Canolfan Adloniant Teulu Di -drwydded)
- Hawlenni Hapchwarae i Glybiau a Hawlenni Peiriannau Hapchwarae i Glybiau;
- Hawlenni Peiriannau Hapchwarae i eiddo â thrwydded Alcohol;
- Hawlenni Hapchwarae am Wobrau.

8.3.3 Yr awdurdod trwyddedu fydd hefyd yn rhoi neu'n gwrthod cais am hawlen. **Ni ellir rhoi amodau ar hawlen.**

8.3.4 Yn ogystal, yr awdurdod trwyddedu sy'n gyfrifol am dderbyn hysbysiadau gan ddeiliaid trwyddedau alcohol yn unol â Deddf Trwyddedu 2003 eu bod yn bwriadu defnyddio eu hawl awtomatig i gael dau beiriant hapchwarae ar eu heiddo.

8.3.5 Gweler **Atodiad D** am ragor o wybodaeth ynglŷn â'r categorïau o beiriannau hapchwarae sy'n cael eu caniatáu o ganlyniad i hawlen a gwybodaeth am arian betio a chyfyngiadau ar wobrau.

8.3.6 Wrth bennu ceisiadau am hawlenni, bydd yr awdurdod trwyddedu'n ystyried unrhyw gollfarnau ar yr ymgeisydd sy'n golygu eu bod yn anaddas i redeg yr eiddo, yn ogystal ag addasrwydd yr eiddo o safbwynt ei leoliad a materion yn ymwneud ag anhrefn.

HAWLEN PEIRIANNAU HAPCHWARAE CANOLFAN ADLONIANT TEULU

8.3.7 Dim ond peiriannau categori C y mae Canolfannau Adloniant Teulu heb Drwydded yn medru eu darparu ar drwydded peiriant hapchwarae. Ceir darparu cynifer o beiriannau categori D ag y dymunir.

8.3.8 Dim ond person sy'n ddeiliad, neu sy'n bwriadu bod yn ddeiliad, eiddo y bwriedir ei ddefnyddio fel Canolfan Adloniant Teulu ddidrwydded, sy'n cael gwneud cais am Drwydded Eiddo, ac, os mai unigolyn yw'r ymgeisydd, ei fod ef/hi'n 18 oed neu'n hŷn.

8.3.9 Dim ond os yw'r awdurdod trwyddedu yn fodlon y bydd yr eiddo'n cael ei ddefnyddio fel Canolfan Adloniant Teulu ddi-drwydded, ac os yw prif swyddog yr heddlu wedi ymgynghori ar y cais, y gall hawlen gael ei rhoi.

8.3.10 Nid oes ffurflen gais benodedig ar gyfer yr hawlen hon, ond mae'r awdurdod trwyddedu wedi creu **ffurflen gais leol** i'r perwyl hwn. Rhaid cyflwyno cynllun ar gyfer y Ganolfan Adloniant Teulu ddi-drwydded gyda phob cais.

HAWLENNI HAPCHWARAE I GLYBIAU A HAWLENNI PEIRIANNAU HAPCHWARAE I GLYBIAU

8.3.11 Fe allai'r awdurdod trwyddedu roi hawlenni hapchwarae i glybiau i glybiau aelodau a sefydliadau lles y glowyr (ond nid i glybiau masnachol) sy'n rhoi caniatâd iddynt ddarparu peiriannau hapchwarae, hapchwarae siawns gyfartal a gemau siawns, fel y'u pennwyd yn y rheoliadau.

8.3.12 Os nad yw clwb aelodau neu sefydliad lles y glöwyr yn dymuno cael yr ystod lawn o gyfleusterau sy'n cael eu caniatáu trwy hawlen hapchwarae i glwb, fe allant wneud cais am drwydded peiriant hapchwarae i glwb gan ddefnyddio'r ffurflen benodedig.

8.3.13 Mae'n ofynnol i ddeiliaid hawlenni hapchwarae i glybiau a hawlenni peiriannau hapchwarae i glybiau gydymffurfio a'r cod ymarfer a gyhoeddir gan y Comisiwn Hapchwarae ar leoliad a gweithrediad y peiriannau.

HAWLENNI PEIRIANNAU HAPCHWARAE I EIDDO Â THRWYDDED ALCOHOL

8.3.14 Fe allai'r awdurdod trwyddedu roi hawlen peiriant hapchwarae i ddeiliaid trwyddedau alcohol o dan Ddeddf Trwyddedu 2003 sy'n rhoi caniatâd i unrhyw nifer o beiriannau Categori C neu D gael eu gosod mewn eiddo trwyddedig.

8.3.15 Rhaid i'r cais gael ei gyflwyno i ddeiliad y drwydded eiddo alcohol a roddwyd o dan Ddeddf Trwyddedu 2003.

8.3.16 Gall yr awdurdod trwyddedu amrywio nifer a chategori'r peiriannau hapchwarae a ganiateir trwy'r hawlen os yw'n ystyried bod rhaid hyrwyddo'r amcanion trwyddedu.

8.3.17 Mae'n ofynnol i ddeiliaid hawlenni peiriannau hapchwarae mewn eiddo trwyddedig gydymffurfio a'r cod ymarfer a gyhoeddir gan y Comisiwn Hapchwarae ar leoliad a gweithrediad y peiriannau.

8.3.18 Nid oes ffurflen gais penodedig ar gyfer yr hawlen hon, ond mae'r awdurdod trwyddedu wedi creu **ffurflen gais leol** i'r perwyl hwn.

HAWLENNI GEMAU AM WOBRAU

8.3.19 Fe allai'r awdurdod trwyddedu roi hawlenni hapchwarae am wobrau sy'n awdurdodi'r ddarpariaeth o gyfleusterau hapchwarae am wobrau ar eiddo penodedig.

8.3.20 Rhaid i'r cais gael ei wneud gan berson sy'n ddeiliad neu sy'n bwriadu bod yn ddeiliad eiddo; ac, os mai unigolyn yw'r ymgeisydd, rhaid iddo fod yn 18 oed neu'n hŷn.

8.3.21 Gofynnir i ymgeiswyr nodi'r math o hapchwarae y maent yn bwriadu ei gynnig yn eu cais.

8.3.22 Nid oes ffurflen gais benodedig ar gyfer yr hawlen hon, ond mae'r awdurdod trwyddedu wedi creu **ffurflen gais leol** i'r perwyl hwn.

8.4 COFRESTRIADAU

8.4.1 Mae'r Ddeddf yn nodi mai 'awdurdodau lleol' sy'n gyfrifol am gofrestru cymdeithasau i redeg **Loterïau Cymdeithasau Bychain**, yn hytrach nag awdurdodau trwyddedu. Er mwyn cael cysondeb, cyfeirir at Gyngor Gwynedd, sef yr awdurdod lleol a ddiffinnir o dan Adran 25 y Ddeddf, fel yr awdurdod trwyddedu yn y ddogfen hon.

8.4.2 Rhaid i geisiadau ar gyfer cofrestriadau loterïau cymdeithasau bychain gael eu gwneud trwy'r ffurflen benodol a dylid cynnwys y ffi cofrestru angenrheidiol a'r holl ddogfennau sydd eu hangen ar yr awdurdod trwyddedu.

8.4.3 Mae'r broses a'r egwyddorion ar gyfer gwrthod cofrestriad yn unol â ' Loterïau a'r Ddeddf Hapchwarae 2005 Canllawiau i Lywodraeth Leol' y Comisiwn Hapchwarae .

8.4.4 Bydd yr awdurdod trwyddedu yn gofyn i ymgeiswyr ddarparu copi o'u hamodau a'u telerau a'u cyfansoddiad er mwyn pennu nad cymdeithasau masnachol mohonynt.

8.5 ASESIADAU RISG LLEOL

8.5.1 Mae 'Codau Ymarfer Amodau Trwyddedu' y Comisiwn Hapchwarae yn ffurfioli'r angen i weithredwyr ystyried peryglon lleol.

8.5.2 Mae'n ofynnol o dan god Cyfrifoldeb Cymdeithasol 10.1.1 i bob deiliad trwydded eiddo asesu'r peryglon lleol i'r amcanion trwyddedu sy'n codi yn sgil cael cyfleusterau hapchwarae ym mhob un o'u heiddo, a bod ganddynt bolisïau, gweithdrefnau a mesurau rheoli i liniaru'r peryglon hynny. Wrth ymgymryd ag asesiad risg, rhaid i ddeiliaid trwydded ystyried y materion a adnabuwyd yn y datganiad polisi hwn.

8.5.3 Rhaid cynnal asesiad risg lleol wrth wneud cais am drwydded eiddo newydd a rhaid iddo gael ei ddiweddaru

- Wrth wneud cais am amrywio trwydded eiddo;
- Wrth ystyried unrhyw newidiadau arwyddocaol mewn risgiau lleol;
- Ble ceir newidiadau arwyddocaol mewn eiddo trwyddedig a allai amharu ar eu gallu i liniaru peryglon lleol;

8.5.4 Bydd yr awdurdod trwyddedig yn disgwyl i bob asesiad risg ystyried y penawdau eang a ganlyn:

- Cyfeirio at unrhyw risgiau lleol penodol
- Sut mae'r gweithredwr yn bwriadu lliniaru'r risgiau hyn
- Sut mae'r gweithredwr yn monitro'r risgiau

8.5.5 Mae'r **risgiau lleol** a adnabuwyd gan yr awdurdod trwyddedu yn cynnwys, ond nid ydynt wedi eu cyfyngu i:

- Agosrwydd yr eiddo at sefydliadau sensitif megis ysgolion, canolfannau oedolion bregus (gan gynnwys hybiau cymunedol), cyfleusterau hamdden plant, gwasanaethau triniaeth camddefnyddio sylweddau, gwasanaethau cefnogi iechyd meddwl neu at ardaloedd preswyl gyda nifer fawr o deuluoedd â phlant.
- Natur y gweithgareddau hapchwarae a'r categorïau o beiriannau hapchwarae sydd ar gael yn yr eiddo.
- Unrhyw gyfyngiadau oedran a gofynion gwahanu yn yr eiddo sy'n angenrheidiol i amddiffyn plant a phobl ifanc.
- Faint o bobl fregus sydd yn yr ardal gerllaw'r eiddo.
- Lefelau amddifadedd yn yr ardal

8.5.6 Mae yn ofynnol i Weithredwyr wneud Asesiadau Risg penodol ar gyfer yr eiddo; a sicrhau ei fod ar gael i awdurdodau Trwyddedu pan mae cais yn cael ei gyflwyno. Fe ddylid cadw copi ar yr eiddo; neu fel arall ei fod ar gael ar gais. Fe fydd hyn yn cael ei

gynnwys fel rhan o drefn archwilio'r Cyngor, ac yn cael ei ystyried yn ystod ymchwiliad o unrhyw gwynion.

8.5.6 Mae **Proffil Ardal Leol o Wynedd** , h.y. mae asesiad o nodweddion allweddol yr ardal wedi cael ei baratoi gan yr awdurdod trwyddedu ac mae ar gael yn **Atodiad A**.

8.5.7 Er nad oes gofyn statudol ar awdurdodau trwyddedu i baratoi proffil ardal leol, mae hwn wedi cael ei baratoi fel bod gan weithredwyr ymwybyddiaeth well o Wynedd a'i risgiau.

8.5.8 Mae'r awdurdod trwyddedu'n annog pob gweithredwr i ystyried y wybodaeth a ddarperir ym 'Mhroffil Ardal Leol o Wynedd' wrth iddynt baratoi eu hasesiadau risg lleol.

9. CWYNION YN ERBYN EIDDO TRWYDDEDIG

9.0.1 Bydd yr awdurdod trwyddedu ymchwilio i gwynion yn erbyn eiddo trwyddedig parthed materion sy'n ymwneud â'r amcanion trwyddedu. Yn y lle cyntaf, anogir achwynwyr i leisio'r gŵyn yn uniongyrchol gyda'r deiliad trwydded neu'r busnes dan sylw er mwyn dod i gytundeb yn lleol.

9.0.2 Ble mae parti â diddordeb wedi gwneud cŵyn am eiddo trwyddedig, neu gais dilys am adolygu trwydded, gall y Cyngor yn gyntaf argymell cyfarfod cyflafareddu i fynd i'r afael â'r materion sy'n peri pryder a chael eglurdeb ar hyn.

9.0.3 Ni fydd y broses yn gwrthwneud hawl unrhyw barti â diddordeb neu unrhyw ddeiliad trwydded i wrthod cymryd rhan mewn cyfarfod cyflafareddu.

9.0.4 Rhoddir ystyriaeth deg i bob cŵyn ac eithrio'r rhai y'u hystyrir yn wamal, yn flinderus neu'n ailadroddus.

10. GWYBODAETH BELLACH

10.1 PEIRIANNAU HAPCHWARAE

10.1.1 Mae'r awdurdod trwyddedu'n nodi fod y term "Peiriant Hapchwarae" yn derm ar bob peiriant y mae pobl yn ei ddefnyddio i hapchwarae, ac mae'r term wedi ei gadw yn y Ddeddf ddim ond am ei fod yn un sy'n hawdd i'w ddeall.

10.1.2 Mae diffiniad "peiriannau hapchwarae" yn ehangach yn Neddf Hapchwarae 2005 nag yn y deddfwriaethau hapchwarae blaenorol ac mae'n cynnwys bob math o weithgareddau hapchwarae a all ddigwydd ar beiriant, gan gynnwys betio ar ddigwyddiadau rhithwir.

10.1.3 Dylid nodi, fodd bynnag, bod gwahaniaeth yn bodoli o hyd rhwng peiriannau sgìl a pheiriannau hapchwarae; mae eithriadau pwysig hefyd yn parhau ar gyfer cyfarpar penodol nad ystyrid hwy'n beiriannau hapchwarae, hyd yn oed pan ellir hapchwarae arnynt, er enghraifft, cyfrifiadur cartref personol.

10.1.4 Er mwyn gosod peiriannau hapchwarae mewn eiddo, rhaid cael awdurdodiad fel arfer. Mae hyn fel arfer ar ffurf

- trwydded gweithredu gan y Comisiwn **a** thrwydded eiddo hapchwarae gan yr awdurdod trwyddedu;
- trwydded eiddo alcohol, neu
- hawlen peiriant hapchwarae.

10.1.5 O safbwynt yr awdurdod trwyddedu, bydd yn cysylltu â'r Comisiwn am arweiniad parthed gwneuthuriad, cyflenwi, mewnosod, cynnal a chadw, neu drwsio peiriannau hapchwarae, neu'r modd y maent yn gweithredu.

10.1.6 Mae rheoliadau'n diffinio pedwar categori o beiriant hapchwarae: categorïau A, B, C a D, gyda chategori B wedi ei rannu'n bedwar is-gategori pellach. Mae'r nifer fwyaf o beiriannau sy'n cael caniatâd yn amrywio yn ôl y math o eiddo.

10.1.7 Nid oes isafswm oedran i chwaraewyr peiriannau hapchwarae Categori D, ond rhaid i chwaraewyr peiriannau hapchwarae categori A, B a C fod yn 18 oed neu'n hŷn.

10.1.8 Gweler **Atodiad D** am ragor o wybodaeth ynghylch categorïau a hawliadau peiriannau.

10.2 Y GOFRESTR TRWYDDEDU

10.2.1 O dan y Ddeddf, mae gofyn i bob awdurdod trwyddedu gadw **cofrestr trwyddedu** sy’n cynnwys:

- cofnod o bob trwydded eiddo, tystysgrif eiddo clwb a thrwydded bersonol a roddwyd ganddo,
- cofnod o bob rhybudd digwyddiad dros dro a ddaeth i law,
- cofnod o bob cais arall a gyflwynwyd iddo, rhybuddion a roddwyd iddo ac unrhyw wrthrybudd a roddwyd ganddo, ac
- unrhyw wybodaeth arall o’r fath a bennir gan reoliadau.

10.2.2 Bydd y wybodaeth sydd wedi’i chynnwys yn y gofrestr trwyddedu ar gael i’r cyhoedd ei gweld yn ystod oriau swyddfa, yn rhad ac am ddim, a gellir cael copi o'r wybodaeth honno ar gais (ffi’n daladwy).

10.2.3 Mae crynodeb o'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y gofrestr trwyddedu ar gael ar y we ar: **www.gwynedd.llyw.cymru**

10.2.4 Dylai unrhyw berson sy'n dymuno gweld y gofrestr trwyddedu drostynt eu hunain gysylltu â'r awdurdod trwyddedu ar e-bost **Trwyddedu@gwynedd.llyw.cymru** neu dros y ffôn 01766 711000 i drefnu apwyntiad.

10.2.5 I sicrhau bod y wybodaeth sydd wedi’i chynnwys ar y gofrestr yn cael ei chyflwyno ar ffurf briodol, bydd gofyn i unrhyw berson sy’n dymuno gweld y gofrestr drostynt eu hunain nodi pa ran o’r gofrestr y maent yn dymuno ei gweld yn ystod yr apwyntiad.

10.3 CRONFA DDATA O GOFNODION EIDDO

10.3.1 Mae cronfa ddata o drwyddedau eiddo ar gael ar wefan y Comisiwn ac mae'n cynnwys gwybodaeth a gyflwynwyd gan awdurdodau trwyddedu. Cyfeiriad gwe'r Comisiwn yw: **www.gamblingcommission.gov.uk** .

ATODIAD A: PROFFIL ARDAL LEOL O WYNEDD

CYFLWYNIAD

Diben y **Proffil Ardal Leol o Wynedd** yw rhoi asesiad o brif nodweddion y sir fel bod gan weithredwyr eiddo hapchwarae trwyddedig ddealltwriaeth well ac ymwybyddiaeth o Wynedd a'i risgiau.

Er nad oes gofyn statudol i awdurdodau trwyddedu baratoi proffil ardal leol, y gobaith yw y bydd y wybodaeth a ddarperir yn helpu gweithredwyr wrth baratoi eu hasesiadau risg lleol ar gyfer eiddo hapchwarae trwyddedig.

Yn y ddogfen hon ceir :

- Trosolwg o Ardal Gwynedd;
- Nodweddion Poblogaeth a Demograffig
- Gweithgarwch Economaidd a Phoblogaeth
- Amddifadedd a'r Economi Leol
- Tai a'r Amgylchedd Lleol
- Diwylliant, Iaith a Chymuned
- Ystyriaethau Iechyd a Bregusrwydd
- Twristiaeth a Newid Tymhorol yn y Boblogaeth
- Niwed o Hapchwarae
- Pobl Fregus yng Ngwynedd
- Eiddo Hapchwarae Trwyddedig yng Ngwynedd;
- Sefydliadau Sensitif yng Ngwynedd;

TROSOLWG O ARDAL GWYNEDD

Mae Gwynedd yn sir yng ngogledd-orllewin Cymru, sy'n cwmpasu un o'r ardaloedd daearyddol mwyaf yng Nghymru, sef tua 2,535 km². Dyma'r ail ardal awdurdod lleol fwyaf o ran tir yng Nghymru ac mae ymhlith y rhai mwyaf prin eu poblogaeth.
Mae'r ardal yn cynnwys:

- Parc Cenedlaethol Eryri, gyda thir mynyddig yn cynnwys yr Wyddfa, y mynydd uchaf yng Nghymru.
- Llŷn ac Eifionydd, sy'n nodedig am eu harfordir prydferth a'u cymunedau gwledig.
- Nifer o aneddiadau arfordirol a chymoedd mewndirol.

Ymhlith y trefi a'r canolfannau trefol mawr mae Bangor (Dinas Bangor lle mae Prifysgol Bangor), Caernarfon, Bethesda, Blaenau Ffestiniog a Phwllheli.
Mae'r Gymraeg yn gryf yn y sir, gyda'r gyfran uchaf o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru (dros 64%).

NODWEDDION POBLOGAETH A DEMOGRAFFIG

- Cyfanswm y boblogaeth: Tua 120,813 (amcangyfrif y SYG ar ganol 2024).
- Tuedd y boblogaeth: Gostyngodd y boblogaeth ychydig rhwng 2011 a 2021 ond mae wedi cynyddu 2.8% rhwng 2019 a 2024.
- Yr oedran cyfartalog yn 2024 oedd 44.

- Dwysedd: Isel iawn o'i gymharu â Chymru yn gyffredinol – 48 o bobl fesul km² (cyfartaledd yr holl awdurdodau lleol yng Nghymru yw 580 o bobl y km²).

Strwythur oedran (ar ganol 2024):
- 0-15 oed: 15.7%
- 16-64 oed: 60.9%
- 65 oed a hŷn: 23.4%

Perthnasedd i'r Polisi:

- Gall ardaloedd â phroffiliau oedran hŷn wynebu bregusrwydd cymdeithasol amlwg (e.e. unigedd, mynediad cyfyngedig at wasanaethau).
- Mae grwpiau ieuenctid ac oedran gweithio yn parhau i fod yn sylweddol, yn enwedig o amgylch Bangor (canolfan addysg a chyflogaeth)

GWEITHGARWCH ECONOMAIDD A CHYFLOGAETH

Cyflogaeth a'r farchnad lafur:
- Cyfradd cyflogaeth: 74.6% (16-64 oed).
- Cyfradd diweithdra: 3.5%, ychydig yn is na Chymru yn gyffredinol.
- Mae anweithgarwch economaidd ychydig yn uwch na'r lefelau cenedlaethol, sy'n adlewyrchu ymddeoliad, cyfrifoldebau gofal, neu salwch hirdymor.

Diwydiant a'r economi:
- Mae'r prif sectorau cyflogaeth yn cynnwys iechyd a gwaith cymdeithasol ochr yn ochr â thwristiaeth, manwerthu ac addysg (mae 28% o'r gweithlu yn gweithio ym maes Addysg ac Iechyd).
- Mae cyflog canolrifol cyfartalog ar gyfer gweithwyr llawn amser yn is na sawl rhan o Gymru a'r DU.

Perthnasedd i'r Polisi:

- Gall anweithgarwch economaidd a lefelau incwm is arwain at gynnydd mewn anawsterau ariannol a bod yn agored i gamblo problemus.
- Gall cyflogaeth sy'n gysylltiedig â sectorau tymhorol a thwristiaeth greu pwysau ychwanegol ac ansefydlogrwydd ariannol.

AMDDIFADEDD A'R ECONOMI LEOL

Er nad oes gan Wynedd amddifadedd difrifol eang, mae yna ardaloedd o fewn y degradd mwyaf difreintiedig ar gyfer rhai dangosyddion fel iechyd a diogelwch cymunedol.

Mae rhai heriau economaidd lleol yn cynnwys:

- Bwlch rhwng perfformiad economaidd lleol ac economi ehangach Cymru/y DU.
- Incwm cyfartalog is a mwy o waith rhan amser neu dymhorol.
- 24.6% o blant yn byw mewn tlodi cymharol, yn uwch na chyfartaledd Cymru, sef 18.9% (SYG, 2024).

Perthnasedd i'r Polisi:

- Mae amddifadedd a heriau economaidd yn ffactorau risg cydnabyddedig ar gyfer niwed o gamblo ac anawsterau ariannol.

TAI A'R AMGYLCHEDD LLEOL

- Mae prisiau tai cyfartalog yng Ngwynedd yn parhau i fod yn is na'r cyfartaledd cenedlaethol ar gyfer Lloegr ond gallant fod yn uchel o'i gymharu ag incwm lleol gyda rhywfaint o dystiolaeth o bobl ifanc yn symud o'r ardal oherwydd argaeledd tai/fforddiadwyedd.

- Mae Gwynedd hefyd wedi gweld polisi yn canolbwyntio ar ail gartrefi a llety gwyliau, gan dynnu sylw at faterion fforddiadwyedd tai a all effeithio ar gydlyniant cymunedol a gwytnwch economaidd.

DIWYLLIANT , IAITH A CHYMUNED

Mae Gwynedd yn gadarnle diwylliannol i'r iaith Gymraeg a'r dreftadaeth Gymreig:

- Mae ymhlith y cyfrannau uchaf o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru yn byw yma (dros 64% o'r boblogaeth 3+ oed).
- Mae addysg ddwyieithog a bywyd cymunedol yn nodweddion amlwg.

Perthnasedd i'r Polisi:

- Gall hunaniaeth ddiwylliannol a rhwydweithiau cymunedol weithredu fel ffactorau amddiffynnol a ffactorau bregusrwydd wrth ddeall ymddygiadau gan gynnwys patrymau gamblo.

YSTYRIAETHAU IECHYD A BREGUSRWYDD

- Poblogaeth sy'n heneiddio: Mae poblogaeth Gwynedd yn heneiddio'n gyflymach na llawer o ardaloedd, gyda chyfran nodedig o oedolion hŷn.
- Unigedd gwledig: Mae rhannau gwledig o'r sir yn wynebu heriau sylweddol mewn perthynas â thrafnidiaeth a mynediad at wasanaethau.

Perthnasedd i'r Polisi:

- Gall heneiddio, unigedd cymdeithasol, a mynediad cyfyngedig at wasanaethau iechyd a chymorth gynyddu'r risg o niwed o gamblo, yn enwedig mewn cymunedau gwledig.
- Mae gweithgarwch gamblo hefyd wedi'i gysylltu â sawl mater megis achosion uwch o ddefnyddio sylweddau (Cowlishaw, Merkouris, Chapman & Radermacher, 2014), mwy o debygolrwydd o gyflawni trais domestig (Afifi, Brownridge, MacMillan & Sareen, 2010. Dowling et al., 2016), mwy o risg o ddigartrefedd (Lipmann, Mirabelli & Rota-Bartelink, 2004. Holdsworth & Tiyce, 2012), ac anhwylderau seicolegol, yn benodol gorbryder ac iselder (Suomi, Dowling & Jackson, 2014).

TWRISTIAETH A NEWID TYMHOROL YN Y BOBLOGAETH

Mae twristiaeth yn elfen economaidd allweddol:

- Mae Eryri ac ardaloedd arfordirol yn denu ymwelwyr tymhorol.
- Mae Bangor yn cynnal poblogaethau myfyrwyr ac ymwelwyr drwy gydol y flwyddyn.

Perthnasedd i'r Polisi:

- Gall mewnlifiadau tymhorol a gweithgarwch economi nos (yn enwedig o amgylch Bangor a threfi arfordirol) ddylanwadu ar batrymau cyfranogiad gamblo.

NIWED O HAPCHWARAE

- Niwed o gamblo yw effeithiau negyddol gamblo ar iechyd a lles unigolion, teuluoedd, cymunedau a chymdeithas, yn y tymor byr a'r tymor hir.

- Mae amcangyfrif faint o bobl sy'n cael eu heffeithio gan gamblo a maint y niwed hwn yn anodd. Canfu adroddiad yn 2019 gan Iechyd Cyhoeddus Cymru, Prifysgol Bangor a Phrifysgol Abertawe fod 3% o oedolion Cymru yn gamblwyr "mewn perygl" ac 1% yn gamblwyr "problemus". Ymhlith y grwpiau mwyaf tebygol o brofi niwed o gamblo mae'r rhai sydd eisoes yn wynebu anghydraddoldebau cymdeithasol neu economaidd, megis pobl sy'n ddi-waith, ar incwm isel, o gefndiroedd du ac ethnig leiafrifol, neu sydd â phroblemau iechyd meddwl.

- Mae gwaith ymchwil hefyd yn dangos bod pobl sy'n cael eu niweidio gan gamblo yn aml yn wynebu problemau iechyd a chymdeithasol eraill. Er enghraifft, mae gan bron i 6 o bob 10 anhwylder camddefnyddio sylweddau, mae tua 1 o bob 3 yn dioddef trais domestig, ac mae gan fwy na thraean gyflwr iechyd meddwl.

- Cymru sydd â'r lefel uchaf o gamblo problemus yn y DU. Mae data diweddar yn dangos bod 63% o oedolion wedi gamblo yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, gyda loterïau a chardiau crafu y ffurfiau mwyaf cyffredin. Dangosodd tua 10% o gamblwyr ryw lefel o risg ar y Mynegai Difrifoldeb Gamblo Problemus.

- Ymhlith pobl ifanc, dywedodd 12% o bobl ifanc 11–16 oed yng ngogledd Cymru eu bod wedi gwario eu harian eu hunain ar gamblo yn ystod yr wythnos ddiwethaf, sy'n uwch na chyfartaledd Cymru a'r ail gyfradd uchaf yn y wlad.

POBL FREGUS YNG NGWYNEDD

- Un o amcanion Deddf Hapchwarae 2005, yw amddiffyn plant a phobl fregus eraill rhag cael eu niweidio neu'u hecsbloetio gan hapchwarae.

- Mae'n anghyfreithlon i weithredwyr ganiatáu i blant a phobl ifanc o dan 18 oed chwarae gemau penodol â chyfyngiad oedran arnynt, i osod bet, neu gael mynediad i gasinos, i eiddo betio, i ganolfannau hapchwarae i oedolion ac i fannau gwaharddedig mewn llefydd Bingo, Traciau a chanolfannau adloniant teulu.

- Mae'r Comisiwn Hapchwarae'n cyfeirio at bobl fregus fel pobl a allent hapchwarae mwy nag y maent eisiau; pobl sy'n hapchwarae mwy nag y medrent ei fforddio; a phobl nad sydd efallai'n medru gwneud penderfyniadau deallus neu gytbwys ynglŷn â hapchwarae oherwydd anghenion iechyd meddwl, anabledd dysgu neu gamddefnyddio sylwedd yn gysylltiedig ag alcohol neu gyffuriau.

EIDDO HAPCHWARAE TRWYDDEDIG YNG NGWYNEDD

Mae Cyngor Gwynedd ar hyn o bryd yn rheoli gweithgareddau hapchwarae mewn 254 eiddo. O'r rhain, mae gan 30 drwydded eiddo ar gyfer hapchwarae ac mae 224 eiddo wedi'i awdurdodi i ganiatáu hapchwarae trwy hawlen.

Ffigwr 1 - Graff o'r 30 Eiddo Hapchwarae Trwyddedig yng Ngwynedd

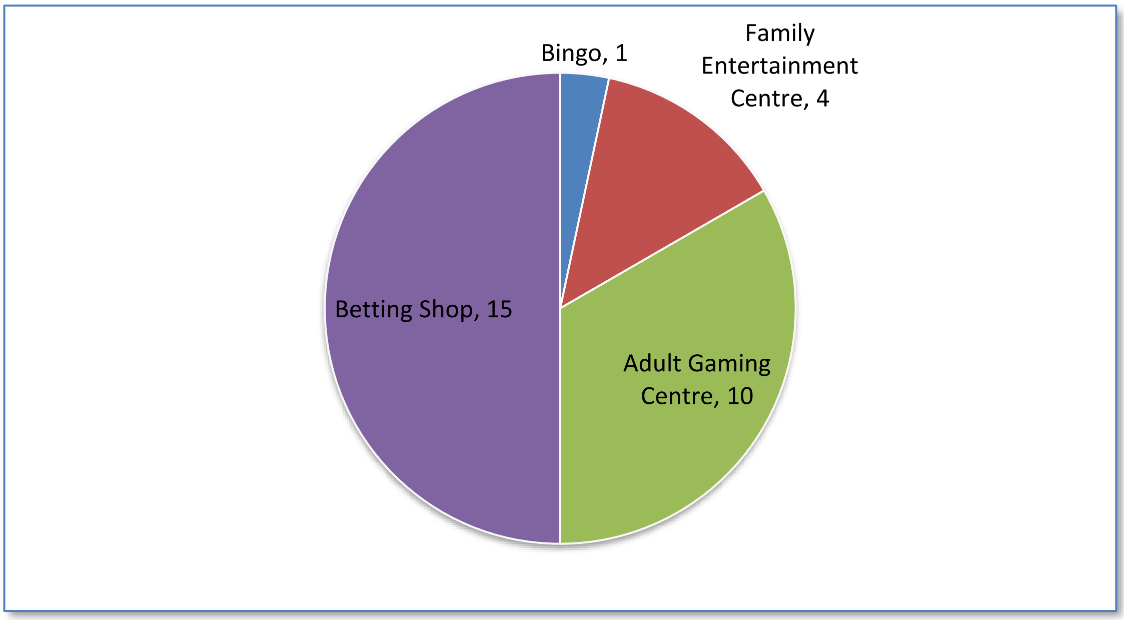

Ffigwr 2 - Graff o'r 224 Hawlen Hapchwarae yng Ngwynedd

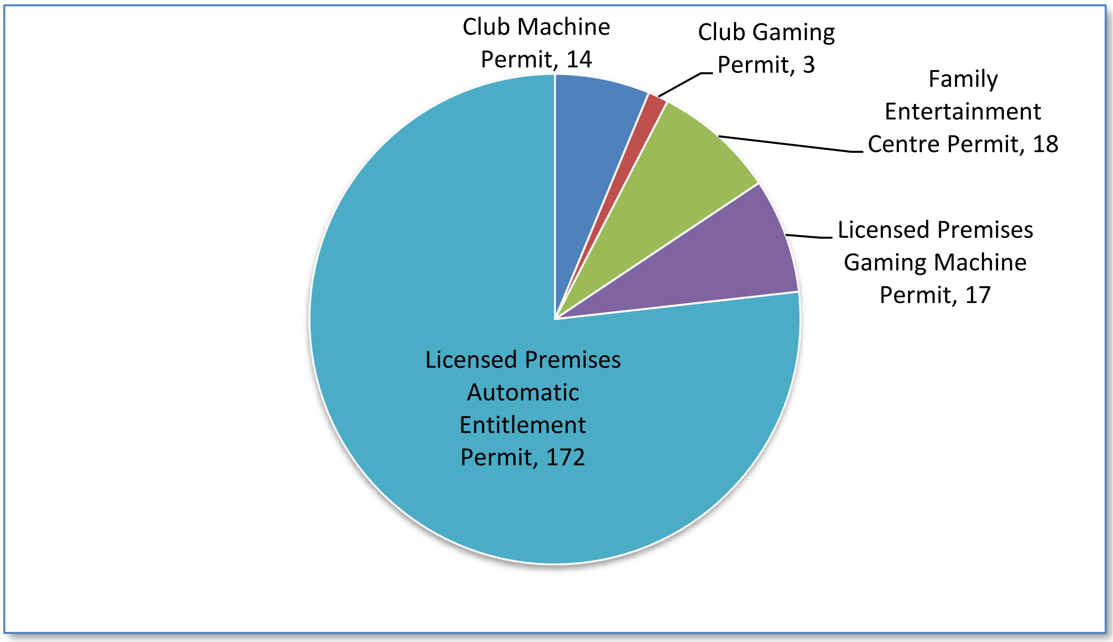

Mae'r rhan fwyaf o'r eiddo hapchwarae mewn clystyrau yn yr ardaloedd mwy poblog o'r sir, ac ym mhrif ardaloedd twristiaeth, arfordirol y sir.

Adlewyrchir hyn yn y nifer o Ganolfannau Adloniant Teulu a Chanolfannau Hapchwarae i Oedolion ledled yr ardaloedd arfordirol a thwristaidd yn y sir.

SEFYDLIADAU SENSITIF YNG NGWYNEDD

Mae agosrwydd eiddo hapchwarae at sefydliadau sensitif megis ysgolion, canolfannau oedolion bregus, neu at ardaloedd preswyl gyda nifer fawr o deuluoedd â phlant yn ffactor a ddylai gael ei ystyried gan weithredwyr wrth fynd i'r afael â'u hasesiadau risg lleol.

Ysgolion Uwchradd

Ardal	Ysgol	Grŵp Oedran
Arfon	Ysgol Brynrefail, Ffordd Crawia, Llanrug, Gwynedd, LL55 4AD	(11 - 18)
Arfon	Ysgol Dyffryn Nantlle, Ffordd Y Brenin, Penygroes, Gwynedd, LL54 6RL	(11 - 18)
Arfon	Ysgol Dyffryn Ogwen, Ffordd Coetmor, Bethesda, Gwynedd, LL57 3NN	(11 - 18)
Arfon	Ysgol Friars, Lôn Y Bryn, Bangor, Gwynedd, LL57 2LN	(11 - 18)
Arfon	Ysgol Syr Hugh Owen, Ffordd Bethel, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1HW	(11 - 18)
Arfon	Ysgol Tryfan, Lôn Powys, Bangor, Gwynedd, LL57 2TY	(11 - 18)
Dwyfor	Ysgol Ardudwy, Ffordd Glan Môr, Harlech, Gwynedd, LL46 2UH	(11 - 16)
Dwyfor	Ysgol Botwnnog, Botwnnog, Gwynedd, LL53 8PY	(11 - 16)
Dwyfor	Ysgol Eifionydd, Ffordd Tremadog, Porthmadog, Gwynedd, LL49 9HS	(11 - 16)
Dwyfor	Ysgol Glan-y-Môr, Ffordd Caerdydd, Pwllheli, Gwynedd, LL53 5NU	(11 - 16)
Meirionnydd	Ysgol Uwchradd Tywyn, Station Road, Tywyn, Gwynedd, LL36 9EU	(11 - 16)
Meirionnydd	Ysgol y Berwyn, Heol Ffrydan, Y Bala, Gwynedd, LL23 7RU	(11 - 18)
Meirionnydd	Ysgol y Gader, Ffordd Pont Yr Aran, Dolgellau, Gwynedd, LL40 1HY	(11 - 16)
Meirionnydd	Ysgol y Moelwyn, Ffordd Wynne, Blaenau Ffestiniog, Gwynedd, LL41 3DW	(11 - 16)

Ar hyn o bryd, mae Cyngor Gwynedd yn rheoli gweithgareddau hapchwarae 254 eiddo. O'r cyfanswm hwn, mae gan 30 drwydded eiddo ar gyfer hapchwarae ac mae 224 eiddo wedi'i awdurdodi i ganiatáu hapchwarae

ATODIAD B: RHESTR TERMAU

Canolfan Hapchwarae i Oedolion: eiddo hapchwarae trwyddedig sydd â'r hawl i ddarparu peiriannau hapchwarae. Dim ond oedolion (pobl sy'n 18 oed neu'n hŷn) sy'n cael mynd i mewn i Ganolfannau Hapchwarae i Oedolion.

Eiddo Betio: eiddo hapchwarae trwyddedig sydd â'r hawl i ddarparu cyfleusterau betio a pheiriannau hapchwarae. Dim ond oedolion (pobl sy'n 18 oed neu'n hŷn) sy'n cael mynd i mewn i Ganolfannau Betio oni bai fod yr eiddo ar drac.

Bingo: mae dau fath o fingo

> **Bingo Trosiant Uchel -** Bingo ble mae cyfanswm yr arian betio a'r gwobrwyon o fewn unrhyw gyfnod o saith niwrnod yn fwy na £2000. Dim ond mewn casinos a neuaddau bingo y caiff bingo trosiant uchel ddigwydd.
>
> **Bingo Trosiant Isel -** (fe'i disgrifir weithiau fel bingo heb drosiant uchel) Bingo ble mae cyfanswm yr arian betio a'r gwobrwyon o fewn unrhyw gyfnod o saith niwrnod yn llai na £2000. Gall bingo trosiant isel ddigwydd mewn tafarndai a chlybiau, ac mewn eiddo sydd â Hawlen Hapchwarae â Gwobr neu Hawlen Peiriant Hapchwarae Canolfan Adloniant Teulu Ddi-drwydded.

Eiddo Bingo: eiddo hapchwarae trwyddedig sydd â'r hawl i ddarparu bingo trosiant uchel a pheiriannau hapchwarae.

Casino: mae tri math o gasino sy'n medru bodoli yng Nghymru a Lloegr: mawr, bach neu "fach iawn" (casinos oedd yn bodoli o dan yr hen gyfraith ac sydd wedi parhau â'u trwydded o dan y gyfraith newydd). Mae'r gwahaniaethau yn seiliedig ar faint cyffredinol a nifer y peiriannau a'r byrddau hapchwarae y gellir eu darparu. Caiff casinos ddarparu gemau casino (gemau sydd ddim yn cyfrif fel hapchwarae siawns cyfartal ac sydd o bosib yn ymwneud â chwarae yn erbyn banc) a bingo yn ogystal â pheiriannau hapchwarae.

Plentyn: Er dibenion Deddf Hapchwarae 2005, unrhyw un o dan 16 oed.

Clwb: mae Deddf 2005 yn cydnabod dau fath o glwb: **clwb i aelodau** (o leiaf 25 aelod ac wedi'i sefydlu at ddibenion gwahanol i hapchwarae, ac eithrio clybiau *bridge* neu chwist, gan gynnwys Sefydliadau Lles y Glöwyr); a **chlybiau masnachol**. Gall hapchwarae siawns cyfartal ddigwydd heb unrhyw hawlen bellach cyhyd â bod yr arian betio a'r gwobrau ddim yn fwy na'r cyfyngiadau. Yn ogystal, gellir cael bingo trosiant isel yno, ac os yw hynny mewn clwb *bridge* neu chwist, gellir chwarae *bridge* neu chwist hefyd.

Hawlenni Clybiau Hapchwarae: hawlen i alluogi i'r eiddo ddarparu peiriannau hapchwarae (tri pheiriant o Gategori B3A, B4, C neu D), gemau siawns cyfartal a gemau hap (yn gyfyngedig i *pontoon* a *chemin de fer*).

Hawlen Peiriant i Glwb: hawlen i alluogi'r eiddo i ddarparu peiriannau hapchwarae (tri pheiriant o Gategori B3A, B4, C neu D).

Amodau: mae dau fath o amod

1. **Amodau Diofyn** - mae'r rhain wedi eu rhagnodi mewn rheolaethau ac fe fyddant yn cael eu hatodi ar bob dosbarth o drwydded eiddo, oni bai fod yr awdurdod trwyddedu wedi gwneud eithriad.

2. **Amodau Gorfodol** - mae'r rhain yn amodau a osodwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol (mae rhai wedi eu nodi yn y Ddeddf a bydd rhai wedi eu rhagnodi gan reolaethau) fydd yn cael eu hatodi'n awtomatig i fath arbennig o drwydded eiddo. Ni fydd gan yr awdurdod trwyddedu unrhyw hawl i ddewis newid neu ddiddymu'r amodau hyn.

Peiriant Craen sy'n Cipio: peiriant sy'n rhoi gwobr sydd ddim yn ariannol. Mae pob gwobr y gellir ei hennill yn wrthrych unigol (megis tegan meddal) sy'n cael ei ennill wrth i berson lwyddo i wahanu un neu fwy o wrthrychau oddi wrth ei gilydd gyda pheiriant.

Hapchwarae Siawns Cyfartal: gemau nad sy'n ymwneud â chwarae neu roi arian betio yn erbyn banc a ble mae gan bawb sy'n cymryd rhan gyfle cyfartal.

Hapchwarae wedi'i eithrio: gall mathau o hapchwarae lefel isel penodedig ddigwydd ar eiddo preifat, gweithleoedd, tafarndai a chlybiau heb unrhyw ofynion am drwyddedu neu gofrestru.

Loterïau wedi'u heithrio: Gellir cynnal mathau penodol o loterïau heb drwydded gan y Comisiwn Hapchwarae, na chofrestriad gyda'r awdurdod lleol. Mae'r rhain yn Loterïau Achlysurol heb fod yn Fasnachol, Loterïau Preifat a Loterïau Cwsmer.

Canolfan Adloniant Teulu: mae dau fath o Ganolfannau Adloniant Teulu: trwyddedig a heb eu trwyddedu. Yn y ddau achos, mae hawl gan blant a phobl ifanc gael mynediad i'r eiddo heb oedolion a defnyddio peiriannau categori D. Mae hawl gan Ganolfannau Adloniant Teulu Trwyddedig i ddarparu peiriannau categori C a D, ond dim ond pobl dros 18 oed sy'n cael defnyddio'r peiriannau categori C. Dim ond peiriannau categori D y mae gan Ganolfan Adloniant Teulu heb Drwydded hawl i'w darparu.

Betio Tebygolrwydd Penodedig: os yw hapchwaraewr yn medru pennu beth fydd adenillion ar fet pan roir y fet, (ac nad yw'r gweithgaredd yn cyfrif fel 'hapchware'), yna mae'n debyg mai betio ar debygolrwydd penodedig yw hyn.

Terfynfa Betio Tebygolrwydd Penodedig (FOBTs): Mae FOBTs yn fathau ar beiriannau hapchwarae sydd fel arfer ar gael mewn siopau betio trwyddedig. Mae gan FOBTs sgriniau cyffwrdd ac maent yn edrych yn debyg i beiriannau cwis sydd ar gael yn aml mewn tafarndai a chlybiau. Maent yn cynnig nifer o gemau, a rwlét yw'r un mwyaf poblogaidd.

Hapchwarae: chwarae gêm hap i ennill gwobr. Mae hyn yn cynnwys gemau o siawns llwyr (neu lwc), gemau ac iddynt elfen gyfunol o sgìl a hap, a gemau ble mae "lefel uchel o sgìl" yn medru diddymu'r elfen o hap. Caiff chwaraeon eu heithrio o'r diffiniad Gemau Hap.

Peiriant Hapchwarae: peiriant a ddefnyddir i hapchwarae. Fe'i rhennir yn wyth categori, (A, B1, B2, B3A, B3, B4, C & D) yn dibynnu ar uchafswm yr arian betio a'r gwobrau uchaf. Gellir defnyddio gwahanol fathau o beiriannau mewn mathau gwahanol o eiddo trwyddedig ac o dan drwyddedau gwahanol.

Canllaw i Awdurdodau Trwyddedu: canllawiau a gyhoeddwyd gan y Comisiwn Hapchwarae.

Loterïau Achlysurol heb fod yn Fasnachol: gweler Loterïau wedi'u Heithrio uchod.

Loteri Fawr: ble mae cyfanswm gwerth y tocynnau mewn un loteri yn fwy nag £20,000 neu £250,000 mewn loterïau unigol dros un flwyddyn galendr. Mae'n rhaid i'r math hwn o loteri gael Trwydded Gweithredu gan y Comisiwn Hapchwarae.

Hawlenni Peiriannau Hapchwarae i eiddo â thrwydded: mae hwn yn galluogi tafarndai i gadw mwy na dau beiriant hapchwarae, ar yr amod mai prif ddiben yr eiddo yw bod yn dafarn, yn hytrach na Chanolfan Adloniant gyda bar.

Yr Awdurdod Trwyddedu: yr ardal, y fwrdeistref neu'r awdurdod unedig sy'n gyfrifol am drwyddedu hapchwarae a gweithgareddau eraill yn yr ardal.

Amcanion Trwyddedu: mae tri amcan

- Atal hapchwarae rhag bod yn ffynhonnell trosedd ac anhrefn, rhag bod yn gysylltiedig â throsedd neu anhrefn, neu rhag cael ei ddefnyddio i gefnogi trosedd;
- Sicrhau bod hapchwarae'n cael ei gynnal mewn ffordd deg ac agored; ac
- Amddiffyn plant a phobl fregus eraill rhag cael eu niweidio neu eu hecsbloetio gan hapchware.

Loteri: mae Deddf 2005 yn cydnabod dau fath o loteri, loteri syml neu loteri gymhleth. Yn y ddau achos, mae chwaraewyr yn talu i gymryd rhan a rhoddir gwobrau. Mewn loteri syml, mae dyraniad y gwobrau yn digwydd ar hap llwyr, ond mewn loteri gymhleth, fe ellir gosod camau pellach nad sy'n ddibynnol ar hap. Mae rhai loterïau wedi eu heithrio o reoleiddio (gweler uchod).

Rhybuddion Defnydd Achlysurol : mae hwn yn rhybudd y gellir ei roi dim ond ar drac (gweler isod) sy'n caniatáu betio ar drac heb fod angen Trwydded Eiddo.

Gemau am Wobrau: sef gemau nad yw natur na maint y gwobrau yn cael eu pennu gan y nifer o chwaraewyr neu arian betio, e.e. bingo gyda gwobrau sydd ddim yn ariannol.

Hawlen Gemau am Wobrau: hawlen a roddir gan yr Awdurdod Trwyddedu sy'n caniatáu hapchwarae.

Tafarn: sef eiddo a chanddo drwydded eiddo i werthu alcohol i'w gymryd ar yr eiddo mewn bar ble gweinir alcohol i gwsmeriaid, yn unol â Deddf Trwyddedu 2003. Gall tafarndai gadw dau beiriant hapchwarae categori C neu D. Os oes gan dafarn Hawlen Peiriant Hapchwarae i Eiddo Trwyddedig (gweler uchod) fe all gadw mwy o beiriannau hapchwarae.

Asesiadau risg: Mae'n ofynnol o dan gôd Cyfrifoldeb Cymdeithasol 10.1.1 i weithredwyr asesu'r risgiau lleol i'r amcanion trwyddedu sy'n codi yn sgil cael cyfleusterau hapchwarae yn eu heiddo, a bod ganddynt bolisïau, gweithdrefnau a mesurau rheoli i liniaru'r risgiau hynny.

Sylwadau perthnasol: sef sylwadau a wnaed gan awdurdodau cyfrifol neu bartïon â diddordeb o fewn y cyfnod penodedig, sy'n ymwneud â hyrwyddo un o'r tri amcan trwyddedu, sydd heb eu diddymu; ac, ym marn yr awdurdod trwyddedu, sydd ddim yn wamal nac yn ofidus.

Awdurdod cyfrifol: sef, cyrff cyhoeddus y mae'n rhaid eu hysbysu o geisiadau ac y mae ganddynt yr hawl i gyflwyno sylwadau i'r awdurdod trwyddedu. Maent yn cynnwys

- awdurdod trwyddedu'r ardal ble mae'r eiddo, neu ran ohono, wedi'i leoli,

- y Comisiwn Hapchwarae,
- prif swyddog yr heddlu neu brif gwnstabl yr ardal ble mae'r eiddo, neu ran ohono, wedi ei leoli,
- y gwasanaeth tân ac achub ar gyfer yr un ardal,
- awdurdod cynllunio lleol yr ardal ble mae'r eiddo, neu ran ohono, wedi ei leoli,
- yr awdurdod perthnasol sy'n gweithredu mewn perthynas â llygredd yr amgylchedd neu niwed i iechyd pobl yr ardal ble mae'r eiddo, neu ran ohono, wedi ei leoli,
- corff, sydd wedi ei benodi gan yr awdurdod trwyddedu, i fod yn gymwys i roi cyngor am amddiffyn plant rhag niwed,
- Cyllid a Thollau EM
- Unrhyw berson arall a bennir mewn rheolaethau gan yr Ysgrifennydd Gwladol.

Adolygu: yn dilyn rhoi trwydded eiddo, fe allai awdurdod cyfrifol neu barti â diddordeb ofyn i'r awdurdod trwyddedu adolygu'r drwydded am fod mater wedi codi yn yr eiddo mewn cysylltiad ag unrhyw un o'r tri amcan trwyddedu.

Peiriant Sgiliau gyda Gwobrau: Peiriant ble mae'r gallu i ennill gwobr yn cael ei bennu gan sgìl y chwaraewr yn unig ac nid oes elfen o siawns. Ni chaiff y rhain eu rheoleiddio.

Loterïau Cymdeithasau Bychain: mae'r rhain ar gyfer cymdeithasau sydd ddim yn fasnachol (cymdeithas a sefydlwyd ac sy'n cael ei rhedeg er dibenion elusennol; at ddiben galluogi cyfranogaeth mewn, neu er cefnogi, athletau chwaraeon neu weithgaredd diwylliannol; neu ar gyfer unrhyw ddiben arall nad sy'n fasnachol, ac eithrio ar gyfer elw personol) sy'n gorfod cofrestru eu loterïau gyda'r awdurdod lleol.

Rhybudd Defnydd Dros Dro: rhybudd sy'n caniatáu mathau cyfyngedig o hapchwarae am gyfnod cyfyngedig mewn eiddo nad sy'n meddu ar drwydded eiddo.

Trac: safle ble mae rasys neu ddigwyddiadau chwaraeon eraill yn cael eu cynnal e.e. rasio ceffylau, rasio cŵn, athletau, pêl droed, rasio ceir ac ati.

Ffair Deithiol: ffair sy'n 'gyfan gwbl neu gan fwyaf' yn darparu adloniant ac mae'n rhaid iddi fod ar safle sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer ffeiriau am ddim mwy na 27 diwrnod bob blwyddyn calendr. Caiff ffeiriau ddarparu hapchwarae am wobrau a pheiriannau hapchwarae categori D.

Person Ifanc: at ddibenion Deddf Hapchwarae 2005, unrhyw un sydd ddim yn blentyn ond sy'n iau na 18.

ATODIAD C: DIRPRWYO GWNEUD PENDERFYNIADAU

materion sydd angen ymdriniaeth	Y Cyngor Llawn	Is-bwyllgor y pwyllgor trwyddedu	Swyddogion
Cymeradwyaeth derfynol datganiad polisi'r Awdurdod Trwyddedu	X		
Polisi i beidio â chaniatáu casinos	X		
Gosod ffi (Pan fo hynny'n briodol)		X (os y'i dirprwyir gan y cyngor llawn)	
Cais am Drwyddedau Eiddo		X Ble mae datganiadau wedi eu derbyn a heb eu tynnu yn ôl	X Ble na dderbyniwyd sylwadau/sylwadau wedi eu tynnu'n ôl
Cais am wyriad i drwydded		X Ble mae datganiadau wedi'u derbyn a heb eu tynnu yn ôl	X Ble na dderbyniwyd sylwadau/sylwadau wedi eu tynnu'n ôl
Cais am drosglwyddo trwydded		X Ble mae sylwadau wedi'u derbyn gan y Comisiwn neu'r awdurdod cyfrifol	X Ble nad oes sylwadau wedi'u derbyn gan y Comisiwn na'r awdurdod cyfrifol
Cais am ddatganiad dros dro		X Ble mae datganiadau wedi'u derbyn a heb eu tynnu yn ôl	X Ble na dderbyniwyd sylwadau/sylwadau wedi eu tynnu'n ôl
Adolygu trwydded eiddo		X	
Cais am hawlenni hapchwarae i glwb/peiriannau hapchwarae i glwb		X Ble mae gwrthwynebiadau wedi'u gwneud a heb eu tynnu yn ôl	X Ble na dderbyniwyd gwrthwynebiadau / gwrthwynebiadau wedi eu tynnu'n ôl
Diddymu hawlenni hapchwarae i glwb/peiriannau hapchwarae i glwb		X	

Ceisiadau am hawlenni eraill			**X**
Diddymu Hawlenni Peiriannau Hapchwarae i eiddo trwyddedig			**X**
Rhybudd Ystyriaeth o Ddefnydd Dros Dro			**X**
Penderfyniad i roi gwrth rybudd i Rybudd Defnydd Dros Dro.		**X**	

X dangos y lefel isaf y gellir dirprwyo penderfyniadau

ATODIAD D: CRYNODEB O BEIRIANNAU HAPCHWARAE

CRYNODEB O'R DDARPARIAETH PEIRIANNAU YN ÔL EIDDO

Math o Eiddo	A	B1	B2	B3	B4	C	D
Casino mawr (cyfradd peiriant/bwrdd o 5-1 i'r mwyafswm)		Uchafswm o 150 peiriant Unrhyw gyfuniad o beiriannau yng nghategorïau B i D (ac eithrio peiriannau B3A), o fewn uchafswm llwyr o 150 (yn ddibynnol ar gyfradd peiriant/bwrdd o 5-1)					
Casino bach (cyfradd peiriant/bwrdd o 2-1 i'r mwyafswm)		Uchafswm o 80 peiriant Unrhyw gyfuniad o beiriannau yng nghategorïau B i D (ac eithrio peiriannau B3A), o fewn uchafswm llwyr o 80 (yn ddibynnol ar gyfradd peiriant/bwrdd)					
Casino cyn Deddf 2005 (dim cyfradd peiriant/bwrdd)		Uchafswm o 20 peiriant yng nghategorïau B i D (ac eithrio peiriannau B3A), neu unrhyw nifer o beiriannau C neu D yn lle					
Eiddo betio a thraciau ble ceir betio Pŵl			Uchafswm o 4 peiriant yng nghategorïau B2 i D (ac eithrio peiriannau B3A)				
Eiddo Bingo				Uchafswm o 20% o'r cyfanswm o beiriannau hapchwarae sydd ar gael i'w defnyddio yn yr eiddo yng nghategori B3 neu B4		Nid oes cyfyngiad ar beiriannau categori C neu D	
Canolfan Hapchwarae i Oedolion				Uchafswm o 20% o'r cyfanswm o beiriannau hapchwarae sydd ar gael i'w defnyddio yn yr eiddo yng nghategori B3 neu B4		Dim cyfyngiad ar beiriannau C neu D	
Canolfan Adloniant Teulu Trwyddedig						Dim cyfyngiad ar beiriannau C neu D	
Canolfan Adloniant Teulu (gyda hawlen)							Dim cyfyngiad ar beiriannau D
Clybiau neu Sefydliadau Lles y Glöwyr (gyda hawlenni)				Uchafswm o dri pheiriant yng nghategorïau B3A neu B4 i D			
Eiddo gyda thrwydded alcohol sy'n gymwys						Un neu ddau beiriant categori C neu D yn	

						awtomatig ar roi hysbysiad	
Eiddo gyda thrwydded alcohol sy'n gymwys (gyda Hawlen Peiriannau Hapchwarae i eiddo â thrwydded)						Rhif y categori peiriannau C-D fel nodwyd ar yr hawlen	
Ffair Deithiol:							Dim cyfyngiad ar beiriannau categori D

CRYNODEB O GATEGORÏAU PEIRIANNAU HAPCHWARAE A HAWLIADAU

Mae crynodeb o gategorïau peiriannau hapchwarae a thabl hawlenni wedi eu hadolygu a'r wybodaeth gyfredol bellach ar gael ar wefan y Comisiwn Hapchwarae -

Gaming machine categories